

De Landeigenaar

73

IN VLAANDEREN Driemaandelijks ledenblad van Landelijk Vlaanderen
december / januari / februari 2017

Word **NU** lid van
Landelijk Vlaanderen!
[WWW.LANDELIJK.
VLAANDEREN](http://WWW.LANDELIJK.VLAANDEREN)

Merry
Christmas

DOSSIER

- Innovaties in de onkruidbestrijding
- Fiscale instrumenten voor beschermde monumenten
- Interview Rudi Van Decraen

Landelijk Vlaanderen

DELEN

PRIVATE BANK

Delen Private Bank is een familiale onderneming die gespecialiseerd is in patrimoniumbeheer. Als dynamische goede huisvader streven we een gezonde groei en de bescherming van uw patrimonium na. Neem contact op met één van onze zetels voor een vrijblijvende afspraak of bezoek onze website.

Uw vermogen verdient onze ervaring en onze expertise.

www.delen.be

Inhoud december / januari / februari 2017

- Blz. 5 Woord van de voorzitter
- Blz. 8 Uit de Wetstraat
- Blz. 10 Landelijk Vlaanderen, Thuis op het Platteland
- Blz. 12 Vermindering verkooprechten en schenkbelasting beschermde monumenten
- Blz. 16 Massemense linde is 'Boom van het Jaar'
- Blz. 18 Innovatie in de onkruidbestrijding
- Blz. 21 Uitoefening van het voorkooprecht door de pachter
- Blz. 22 Interview Rudi Van Decraen
- Blz. 24 Fitness check
- Blz. 26 Landgoed in de kijker
- Blz. 30 Verjonging van jeneverbessen
- Blz. 32 Voor de boseigenaar
- Blz. 34 Vlaams patrijzenproject
- Blz. 36 Het Wildlife Estates label
- Blz. 39 Grootse Vlaamse prijs voor privaat beheer zoekt nieuwe kandidaten
- Blz. 40 Soortenbeschermingsprogramma's
- Blz. 43 Oproep Investeringsubsidies Natuur
- Blz. 44 Soort in de kijker
- Blz. 46 Nieuwsflash

Landelijk Vlaanderen vzw en de Koepel der Bosgroepen vzw zijn stichtend lid van Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos vzw

Colofon

De Landeigenaar in Vlaanderen is een uitgave van Landelijk Vlaanderen vzw
Trierstraat 67 - 1040 Brussel - Tel. 02 217 27 40
info@landelijk.vlaanderen - www.landelijk.vlaanderen

Hoofdredacteur en verantwoordelijke uitgever:
Jurgen Tack, jurgen.tack@landelijk.vlaanderen
Realisatie en eindredactie: Valérie Vandenaabeele
redactie@landelijk.vlaanderen

Vormgeving: Gert Bogaerts

Advertenties: redactie@landelijk.vlaanderen

© Landelijk Vlaanderen vzw

 www.facebook.com/landelijkvlaanderen

 twitter.com/LandelijkVla

12

© Gert Bogaerts

22

© Hubertus Vandenbroucke

30

© Jasper de Bruijn

36

© Valérie Vandenaabeele

Samen natuurlijk !

Landmax creëert een landschap, samen met u zodat u volop kan genieten van uw landgoed. We bestuderen de situatie van uw eigendom. Waar realiseren we **opbrengsten**? Hoe kunnen we de **jacht verbeteren**? Waar creëren we **extra natuur**? Welk landschap heeft u voor ogen? Welke **erfgoedwaarden** zijn aanwezig? Om enkele voorbeelden te noemen. Met al deze info gaan we aan de slag. We maken een **langetermijnplan** op waarbij we rekening houden met **uw doelstellingen**.

Onze ambitie is steeds om het landschap **weerbaar** te maken.

De **biodiversiteit** die hierdoor ontstaat krijgt u er als toemaatje bij.

De Landmax kernwaarden:

1. Studiebureau voor de natuur met een **realistisch inzicht**.
2. Adviesbureau als **manager van het dagelijks beheer** in opdracht van de eigenaar.
3. Vertrouwen tussen eigenaar en beheerder vergroten door **meetbare resultaten en controle**.
4. Streven naar **biodiversiteit** geeft de grootste garantie op het behoud van de natuurlijke, maatschappelijk en economische waarde van je eigendom.
5. **Communicatie en dialoog** als belangrijkste tool om projecten succesvol te implementeren.

Samen verhogen we het rendement en de beeldkwaliteit van uw landgoed.

Contacteer Raf Kempen via raf.kempen@landmax.be of + 32 493 61 88 69.

Contacteer Sander Jansens via sander.jansens@landmax.be of + 32 475 91 45 88.

Ontdek meer op
www.landmax.be

Voorwoord

Christophe Lenaerts, voorzitter

Woord van de voorzitter

Beste leden en lezers,

Vooreerst wil ik u persoonlijk maar ook zeker vanwege de ganse Raad van Bestuur, de directie en het voltallige team van Landelijk Vlaanderen een vrolijk kerstfeest en een voortreffelijk Nieuwjaar wensen!

Landelijk Vlaanderen heeft een bijzonder boeiend jaar achter de rug! We hebben resoluut ingezet op de vernieuwing van onze organisatie. We vernieuwden ons bestuur, waarbij Philippe Casier erevoorzitter werd en ikzelf in de voorzittersstoel terecht kwam. Daarnaast kregen en grepen we de kans om Jurgen Tack aan te trekken als algemeen directeur van onze organisatie. Op deze wijze brachten we heel wat inhoudelijke kennis, ondernemerschap en management skills binnen in onze organisatie. Naast Thierry de l'Escaille als ondervoorzitter zetelt nu ook Guido Mulier als ondervoorzitter. We namen afscheid van 2 bestuurders die jarenlang de belangen van onze vereniging met woord en daad verdedigden: Bertrand de Lophem en Jan Spaas. En we verwelkomen ook 2 nieuwe bestuurders: Eric Smeets en Bernard Van Milders.

Ook zijn we verhuisd en hebben we onze intrek genomen vlak boven de kantoren van ELO (European Landowners' Organization) aan de Wetstraat. De ligging van de kantoren is omwille van meerdere redenen ideaal. De samenwerking met onze Europese collega's is uitermate belangrijk daar de uitwerking van de Vlaamse instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) voortvloeien uit de Europese wil om de natuur te beschermen. Maar de ligging is ook centraal om vlot bij andere middenveldorganisaties te geraken of bij kabinetten en administraties.

Dit kon uiteraard allemaal maar dankzij uw financiële steun. Dank hiervoor! U vindt in dit nummer de nieuwe mogelijkheden van lidmaatschap vanaf 2017.

Aarzel ook niet om bij vrienden en kennissen het werk van Landelijk Vlaanderen aan te prijzen en hen aan te sporen ook lid te worden. U zal zien dat we nieuwe type leden aanbieden, zodat iedereen, zowel klein als groot, zich kan veroorloven om lid te worden.

In 2016 hebben we de belangen van onze leden weer met hart en ziel gedragen en verdedigd.

Beleidsvisies hebben we geregeld aangekaart in diverse adviesorganen. Maar ook op beheerniveau was Landelijk Vlaanderen actief inzake natuur en bos. Landelijk Vlaanderen verdedigde ook met haar intussen gekende standpunten de belangen van de eigenaars op kabinetten, in de parlementaire commissies, binnen de overheidsagentschappen en in de adviesraden van de Vlaamse Regering. Er werd door ons gelobbyd op niveau van natuur- en bosbeleid, het beheer van natuur en bos, fiscaliteit, erfgoed, landbouw en ruimtelijke ordening.

Een (beperkte) greep uit onze activiteiten:

- actief overleg met het Agentschap voor Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij, het Agentschap Onroerend Erfgoed, het Departement Leefmilieu en Natuur, het Departement Ruimte Vlaanderen, het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek, ...;
- geregeld overleg met de verschillende betrokken kabinetten van de Vlaamse Regering;
- actieve deelname in de verschillende adviesraden van de Vlaamse Regering;
- onze jaarlijkse Algemene Vergadering;
- co-organisatie van 'Boom van het jaar 2016';
- deelnamen aan de bos- en houtbeurs;
- individuele ondersteuning van onze leden in tal van kleine en soms grote problemen;
- Landelijk Vlaanderen kreeg, samen met het notariaat, een belangrijkere rol in de pachtprizencommissie. ➔

En uiteraard gunnen we u alvast een vooruitblik op onze plannen in 2017:

- we werken aan een versterking van onze ledenbasis in aantallen en in oppervlakte. Op deze wijze kunnen we onze impact op het beleid verder verhogen. Een hoger ledenaantal is ook voor onze adverteerders van belang. Het bereik van ons ledenblad neemt immers jaar na jaar toe.
- een versterkte samenwerking met de Koepel van Vlaamse Bosgroepen;
- we gaan nog intenser samenwerken met andere actoren binnen het maatschappelijk middenveld: Boerenbond, ABS, Hubertus Verenging Vlaanderen, VOKA, UNIZO;
- we nemen actief deel aan het Bosforum met het oog op de ontwikkeling van een langetermijnvisie voor bos in Vlaanderen;
- we zijn klaar met het uitrollen van het Wildlife Estate label in Vlaanderen;
- we participeren actief in de European Landowners' Organization want ook op Europees vlak moeten de belangen van onze Vlaamse landeigenaars verdedigd worden;
- we verdedigen onze standpunten inzake het Vlaamse en Europese natuur- en bosbeleid;
- we blijven verder werken aan een gezonde vernieuwde pachtwet en een billijke vergoeding voor het verpachten van gronden;
- we ontwikkelen verder onze standpunten inzake erfgoedbeleid;
- via onze beleidscommissie betrekken we onze leden nauwer bij onze standpuntbepaling;
- wij blijven overleggen over alle grenzen heen voor bijkomende inspiratie en ondersteuning.

Vernieuwde pachtwet

We hebben al enkele vergaderingen achter de rug om aan de vernieuwing van de pachtwet te werken. Bij het schrijven van mijn voorwoord zijn we nog ver van wat we willen behalen. We roepen daarom het kabinet op om verder werk te maken van een goede, krachtige en duidelijke pachtwet die zowel voor de verpachter als de pachter een goed vehikel is. Zoniet vrezen we dat de eigenaars van landbouwgronden nog meer grond uit het landbouwareaal verwijderen.

Ook op Europees vlak zijn we aanwezig. Ik nodig u zeker uit om deel te nemen aan het jaarlijks Forum for the Future of Agriculture dat doorgaat in het Brussels Meeting Center (Square) op 28 maart 2017. Inschrijven kan gratis op www.forumforagriculture.com.

Nieuwe pachtprijscoëfficiënten

Elke 3 jaar komen verpachters en pachters samen om de nieuwe pachtprijscoëfficiënten te berekenen. Nieuw dit jaar was dat het op gewestelijk niveau wordt onderhandeld en niet meer op provinciaal niveau. Daarbij komt dat eindelijk Landelijk Vlaanderen als vertegenwoordiger van de eigenaars in het ministerieel besluit is opgenomen, samen met de notarissen. Wij mochten samen 5 effectieve leden en 5 plaatsvervangers aanduiden. Bij het schrijven van dit voorwoord hebben we nog geen resultaat. We houden u via de digitale nieuwsbrief op de hoogte. Ik wil onze vertegenwoordigers hartelijk danken voor hun inzet. Ze hebben meerdere dagen moeten opofferen om te zetelen in de commissie.

Zelfrealisatie

Met de huidige visie van de Vlaamse Regering en de administraties hebben we een aantal nieuwe middelen die we misschien nog niet genoeg gebruiken. In het verleden hebben enkele onder ons al meegedaan aan de QuickWins (Investeringsubsidies Natuur) die via zelfrealisatie een mooi voorbeeld hebben getoond van hoe private eigenaars en beheerders ook natuur kunnen ontwikkelen en beheren. Deze middelen blijven jaarlijks terugkomen en de budgetten die ter beschikking staan van private eigenaars

zijn zelfs toegenomen. Aarzel zeker niet om onze hulp te vragen bij het bekijken en indienen van een project.

In de toekomst zal dit nog meer van ons verwacht worden. We zijn volop bezig om de overheid te overtuigen van de mogelijkheden die deze zelfrealisaties bieden voor zowel de overheid als de eigenaars. Het laat ons toe om zelf natuurdoelen te realiseren zonder dat de overheid moet onteigenen of aankopen. Dit is duidelijk een nieuwe aanpak waarin we heel veel potentieel zien.

Door die nieuwe middelen hebben we het heft weer meer in eigen handen. Herinner u enkele jaren geleden waar we absoluut gelijkberechtiging eisten en het vertikten om natuurverenigingen het alleenrecht te laten in de ontwikkeling van natuur. Welnu, hier is het! Nu is het aan u, eigenaar en beheerder, om te tonen dat ook u het kan.

U ziet het, we zitten niet stil en blijven een gezonde ambitie hebben voor de toekomst. Daarom wil ik op u allen beroep doen om uw lidgeld op tijd en stond te betalen. En indien de crisis u niet te hard heeft getroffen, aarzel zeker niet een extraatje op onze rekening te storten. U leest verder over de nieuwe ledenbijdragen.

Twijfel niet om uw activiteiten via onze website of Landeigenaar bekend te maken. Stuur ons een mail met de informatie over uw opendeurdagen, tuindagen etc. en wij plaatsen dit gratis in onze agenda.

De volgende weken en maanden worden weer een drukke periode van lobby, vergaderingen, infomomenten... voor alle materies die ons aanbelangen. Volg de laatste nieuwtjes via onze website www.landelijk.vlaanderen of schrijf u in op onze nieuwsbrief.

Ik wens u allen een vredevolle kerst toe!

Christophe Lenaerts

Merry
Christmas

www.wavekarting.com

TEL: 058 23 14 75 - info@wavekarting.com

INCENTIVES
TEAMBUILDING
BEZOEK DE
ZEEHONDJES!

Bestuur zelf een motorboot
en vaar op de Noordzee!

Verken de kust met
onze luxe motorboten

www.knokkeboat.be

info@knokkeboat.be

UIT DE WETSTRAAT

Auteur: Jurgens Tack, Algemeen directeur Landelijk Vlaanderen

Uit de Wetstraat

Programmatorische Aanpak Stikstof (PAS)

Met de uitwerking van een PAS, een programmatorische aanpak stikstof, wil de Vlaamse overheid natuurbehoud en -herstel verzoenen met economische ontwikkeling. Finaal moet de PAS maatregelen bevatten die de stikstofuitstoot vermindert. Belangrijke bronnen zijn hierbij het verkeer, intensieve veeteelt en industrie. Intussen staan de standpunten van Natuurpunt en de landbouworganisaties reeds maandenlang loodrecht tegenover elkaar. Het gevolg is een totale patstelling op niveau van de Vlaamse Regering. Bovendien worden steeds meer dossiers aan dit specifieke dossier gebonden waardoor er nog amper beweging zit in de Vlaamse bijdrage aan het Europese natuurbeleid. Het stoort ons, als organisatie van landeigenaars, dat de gesprekken steeds opnieuw gevoerd worden tussen Natuurpunt die de nitraatmissies van de veeteelt wil inperken en de landbouworganisaties die de landbouwontwikkeling wil vrijwaren terwijl de maatregelen straks mogelijks op de kap van de private eigenaars zullen uitgevoerd worden. Zij zullen immers verplicht worden de herstelmaatregelen te nemen op hun gronden om de excessieve nitratendeposities 'op te kuisen'. We roepen het beleid dat ook op om met alle aspecten rekening te houden bij het vorm geven van de instrumenten en de budgetten. Meer dan wie ook weten we binnen Landelijk Vlaanderen de gulden middenweg tussen ecologie en economie te vinden.

Beleidsdomein Omgeving

In de loop van volgend jaar worden de beleidsdomeinen Leefmilieu, natuur en energie en Ruimtelijke ordening samengevoegd tot één beleidsdomein omgeving. Dit reflecteert de gewijzigde kijk op de interactie tussen ruimtelijke ordening en de gebruikers van de open ruimte.

We roepen de Vlaamse administratie op om van dit proces zo maximaal mogelijk gebruik te maken om daadwerkelijk aan administratieve vereenvoudiging te werken.

Ook de Milieu- en Natuurraad Vlaanderen en de Strategische adviesraad Ruimtelijke ordening dienen hierbij in elkaar geschoven te worden. Hier worden alvast verkennende gesprekken gevoerd hoe dit in de praktijk omgezet kan worden. Onze vereniging is in beide Raden vertegenwoordigd en wil verder zijn rol spelen als spreekbuis van de grondeigenaars, goed voor 600.000 ha in Vlaanderen.

Pachtwet

Binnenkort verwachten we concrete voorstellen over wijzigingen aan de pachtwet. We hebben u in de laatste nummers al een aantal te bewandelen pistes uitgelegd. We denken dat er gehoor wordt gegeven aan enkele van onze voorstellen, maar de materie ligt politiek bijzonder gevoelig. Er zijn wellicht punten waarop makkelijk consensus kan gevonden worden maar wij blijven stellen dat er oplossingen moeten gevonden worden om het gevoel bij eigenaars weg te werken dat men voor zijn/haar leven (en dat van zijn opvolgers) quasi onteigend wordt van grond in eigendom (gezien de voorwaarden voor pachtbeëindiging). Dit is niet gemakkelijk op te lossen als men gelijktijdig ook aan de pachters voldoende zekerheid wil geven.

Pachtprijzen

Intussen hebben we ook de eerste vergaderingen van de pachtprijzencommissie achter de rug. Voor de eigenaars/verpachters leverden Landelijk Vlaanderen en het notariaat elk 5 leden. Zij gingen in discussie met de leden van de landbouworganisaties (Boerenbond en

overgenomen vanuit de opmerkingen van Landelijk Vlaanderen. Belangrijkste opmerking is de onbeduidendheid van de voorgestelde maatregelen. Bovendien blijft de vrees bestaan voor een verborgen agenda (verlaging premies en bias vervreemding tegenover overdrachten). Hiervoor meer verder in dit nummer

de promotie van privaat erfgoedelementen door hun eigenaars zelf, niet duidelijk was meegenomen in het beleid alhoewel deze doelgroep een bijzonder groot aantal 'monumenten' beheert. Wij ondervonden dat (te) veel aandacht werd gegeven aan ontsluiting. Graag vragen wij dat in de toekomst meer aandacht wordt gegeven aan private beheerders. Private beheerders, die met eigen activa en middelen gezorgd hebben voor het behoud van erfgoed moeten de Vlaamse regels over erfgoed volgen. Hiervoor is een specifieke begeleiding nodig o.a. voor het opstellen van beheerplannen, voor het beheer zelf, voor kennis en het gebruik (en verbeteren) van het instrumentarium en het ontwikkelen van verdienmodellen.

Wij hopen dus dat Herita, in de toekomst, specifiek een doelstelling krijgt om naast de erfgoedverenigingen en vrijwilligers ook de duizenden private beheerders naar behoren te ondersteunen.

ABS). Dat dit zeer intense en soms zelfs emotionele discussies werden kan u zich wel inbeelden. We hopen op resultaten die aanvaardbaar zijn voor zowel pachters als verpachters. Zodra de nieuwe pachtprijzen gekend zijn informeren we u via onze digitale nieuwsbrief.

Herita

Landelijk Vlaanderen werkt samen met de Vereniging Historische Woonsteden binnen het Aanspreekpunt Privaat Beheer-Erfgoed. Het stelt zich als het aanspreekpunt voor van de overheid voor wat betreft privaat beheer naast de andere actoren van de sector. Daarom hebben wij bijzondere aandacht geschonken aan de evoluties van Herita en de recente ontwikkelingen gevolgd. De visie en de missie van Herita worden nu opnieuw bepaald.

In het verleden hebben wij de rol van Herita wat betreft promotie naar beheerders en erfgoedverenigingen toe verwelkomd maar ondervonden dat het concept 'privaat beheer', zijnde het beheer en

2017

Ook in 2017 willen we ons vanuit Landelijk Vlaanderen blijven inzetten om de tienduizenden private eigenaars, groot en klein, te informeren, te ondersteunen en te vertegenwoordigen. Aan elk van hun wensen we nu alvast een goede gezondheid en heel veel plezier bij het beheer van hun stukje natuur, bos, landbouwgrond en cultureel erfgoed. Samen bepalen we immers het gezicht van Vlaanderen in de toekomst!

Erfgoeddecreet

De wijziging van het erfgoeddecreet en de Vlaamse codex fiscaliteit wat betreft de vermindering van verkooprechten en de schenkbelasting voor beschermde monumenten werd voor advies voorgelegd aan de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening (SARO). Het advies bevat heel wat elementen die werden

LANDELIJK WONEN

VERKOOP AGRARISCH VASTGOED

- > De gespecialiseerde makelaar mbt hoeves en gronden in buitengebied.
- > Deskundige begeleiding bij verkoop van uw hoeve of aankoop van uw droomlocatie.

Op zoek of te koop, contacteer ons: DANNY DE PAUW 0475 55 58 34
JO MULLIE 0477 52 57 82

A | G | R | O
V A S T G O E D bvba

www.agrovastgoed.be

Landelijk Vlaanderen

Word nu lid
van Landelijk
Vlaanderen!

www.landelijk.vlaanderen

Een lidmaatschap op uw maat!

Natuurdecreet, criteria duurzaam bosbeheer, veldwetboek, codex ruimtelijke ordening, burgerlijk wetboek, pachtwetgeving, jachtdecreet, stedenbouwkundige verordeningen, ruimtelijke uitvoeringsplannen, natuurinrichtingsprojecten, landinrichtingsprojecten, ruilverkavelingen, onteigeningen, trage wegen, erfgoeddecreet, besluit cultuurgoederen, schenkbelasting, erfenisbelasting, grondtaks, pachtprizen, beheerovereenkomsten, natuurbeheerplannen, stroomgebiedbeheerplannen, soortenbesluit, boscompensatie, programmatorische aanpak stikstof, quick-wins, managementplan 2.0, instandhoudingsdoelstellingen, ...

Ziet u door de bomen het bos niet meer?

Word lid van Landelijk Vlaanderen! Voor € 60,- (lidmaatschap 'zilver') + een oppervlakbijdrage van 2,- €/ha kan u rekenen op:

- Begeleiding (telefonisch of per mail) bij regelgeving gerelateerd aan uw eigendom
- Informatie over het beleid en de laatste nieuwtjes op het vlak van privaat grondbezit
- Het delen van praktijkervaringen met andere eigenaars
- Het tijdig geïnformeerd worden wanneer een nieuw project of beleidsplan in uw omgeving van belang is voor uw eigendom
- Advies, kennis en ervaring bij problemen of geschillen
- Een uitgebreid netwerk om uw knelpunt aan te kaarten en oplossingen te zoeken
- U ontvangt 4 keer per jaar het tijdschrift 'De Landeigenaar', boordevol informatie over uw passie als land-, natuur-, of boseigenaar
- U ontvangt ook het tijdschrift 'Silva Belgica' van de KBBM (Koninklijke Belgische Bosbouwmaatschappij)
- U ontvangt regelmatig onze digitale nieuwsbrief met de meest actuele informatie over het beleid en events in Vlaanderen
- U kan zich tegen een voordelig tarief inschrijven op de verzekeringen voor brand en burgerlijke aansprakelijkheid
- U neemt gratis deel aan de door Landelijk Vlaanderen georganiseerde studiedagen

Thuis op het platteland

Heeft u hulp nodig ter plaatse? Voor € 450,- (lidmaatschap 'goud') + een oppervlaktebijdrage van 2,- €/ha komen wij bovendien bij u ter plaatse. Op basis van een terreinbezoek(en) adviseren wij u het hele jaar door op maat van uw eigendom. U krijgt bovendien uw persoonlijke expert uit ons netwerk toegewezen. Op deze wijze kan u met beperkte middelen een beroep doen op experts om uw dossiers te ondersteunen. We vervangen daarbij geen studiebureaus of advocaten maar helpen u met raad en daad en verwijzen u waar nodig door.

Bent u een grote eigenaar of een bedrijf en wenst u systematisch op de hoogte te worden gebracht van beleid in voorbereiding? Wenst u bovendien uw visie rechtstreeks mee te laten wegen op de beleidsvorming dan is het 'platinum' lidmaatschap misschien wel iets voor u? Contacteer ons over de voorwaarden. We lichten ze graag toe.

Hoe word ik lid?

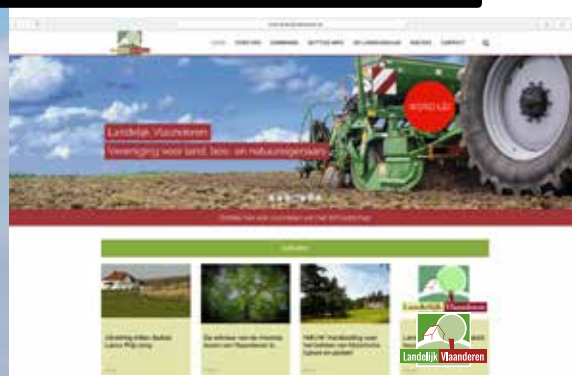
Het lidgeld bedraagt € 60,- (zilver) of € 450,- (goud) + een oppervlaktebijdrage van 2,- €/ha
Stort uw lidgeld op IBAN BE37 3350 4426 9028 met de vermelding "lidgeld 2017 + uw naam"
Contacteer ons gerust voor meer informatie op info@landelijk.vlaanderen

Voor meer info, neem gerust een kijkje op onze website: www.landelijk.vlaanderen

Waarom uw lidmaatschap zo belangrijk is?

Landelijk Vlaanderen weegt zwaarder op het beleid wanneer het naast een grote oppervlakte ook een groot aantal leden kan vertegenwoordigen.

Landelijk Vlaanderen lobbyt op Vlaams niveau voor een betere omgeving voor de private eigenaar en beheerder en strijdt voor een multifunctionele aanpak met een billijke economische return voor de eigenaar.

Erfgoed

Auteur: Landelijk Vlaanderen

Vermindering verkooprechten en schenkelasting beschermde monumenten

Een jaar geleden keurde de Vlaamse Regering de conceptnota 'Fiscale stimulanzen onroerend erfgoed' goed. Deze conceptnota omvatte de voorstellen om

1. een vermindering in te voeren van de verkooprechten;
2. een vermindering in te voeren van de schenkelasting;
3. een optimalisatie van de bestaande belastingvermindering voor beschermde monumenten.

Om dergelijke maatregelen in te voeren is een aanpassing nodig van zowel de Vlaamse Codex Fiscaliteit als het Onroerenderfgoeddecreet. De Vlaamse Regering hecht daarom nu haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van wijzigingsdecreet ter zake. Over dit voorontwerp van wijzigingsdecreet werd het advies ingewonnen van de SERV en de SARO. Landelijk Vlaanderen merkt op dat het derde voorstel ("als stimulans voor de huidige onroerend erfgoedeigenaars wordt de huidige fiscale maatregel in de personenbelasting behouden maar deze wordt geanalyseerd en geoptimaliseerd") – die nochtans efficiënt en principieel goedgekeurd was – niet weerhouden is in het ontwerp van wijzigingsdecreet! In het advies van SERV en SARO, vragen de raden meer uitleg hieromtrent.

Let op, deze fiscale maatregelen zijn enkel van toepassing op 'beschermde monumenten', waardoor een groot deel van het onroerend erfgoed (beschermde landschappen, archeologische sites, stads- en dorpsgezichten) buiten deze regeling valt!

In navolging van eerdere adviezen wordt opgemerkt dat dan wel de mogelijkheid van verlaagde schenkbelasting wordt voorzien wat goed is, al is het zeer beperkt, doch niet in geval van successie zoals in het nieuwe natuurdecreet. Dit is (opnieuw) vooral nadelig voor privaat onroerend erfgoed, daar hiermee in vele gevallen de vervreemding van het erfgoed wordt aangemoedigd. Dit is in tegenstelling met onze visie waarbij men de overdracht moet bewaken van beschermde monumenten binnen families

1. het verplicht opstellen van een beheersplan vóórdat de investeringskosten (in het beheersplan opgenomen) kunnen worden in rekening gebracht;
2. investeren van de besparing in het monument binnen de 5 jaar;
3. niet vervreemden binnen de 5 jaar;
4. Bij schenking, verplicht schenken van de gehele eigendom;
5. niet cumuleren van de beheersmaatregelen betoelaagd onder de erfgoedpremie en die onder de fiscale besparing.

Het opstellen van het beheersplan op zich is een goede maatregel, echter de manier waarop brengt opnieuw een grote onzekerheid omtrent de betoelaagde beheersmaatregelen met zich mee. ➔

die met open geest en grondige kennis van het goed ze verder willen beheren en bewonen.

Men moet de overdracht bewaken van beschermde monumenten binnen families die met open geest en grondige kennis van het goed ze verder willen beheren en bewonen.

Het ontwerpdecreet legt ook een aantal 'voorwaarden' op, waaraan voldaan moet worden om van de fiscale voordelen voor schenking en verkoop te kunnen genieten:

Een rekenvoorbeeld

Stel een schenking voor een waarde van € 500.000 in rechte lijn. Volgens de huidige tarieven is het schenkingsrecht € 63.000 en € 43.500 met de voorgestelde vermindering. De besparing is dus € 19.500, die binnen de 5 jaar moet geïnvesteerd worden. In dezelfde 5 jaar kan de onderhoudspremie (40% op jaarlijks € 25.000) dus $5 \times € 10.000 = € 50.000$ bedragen. In onrechtstreekse lijn is de besparing nog steeds maar € 21.000 tegenover die € 50.000 onderhoudspremie.

De enige prikkel voor het gebruik van het fiscaal voordeel tegenover de erfgoedpremie komt wanneer de schenking meer dan € 900.000 want dan is het fiscaal voordeel groter dan € 50.000.

Daarenboven is de tarietoepassing voor de schenkingsbedragen per begiftigde en per schijf zodat die grens waarbij het fiscaal voordeel interessant is zeer zeldzaam bereikt wordt.

© Bert Bogmans

Alles moet immers op voorhand geweten zijn en onverwachte kosten vallen uit de boot. Daarenboven is het niet duidelijk of de kosten voor opmaak van het beheersplan vergoed worden uit het bestaand premiestelsel.

Bijkomende onzekerheid ontstaat doordat het fiscaal voordeel bij verkoop of schenking binnen de 5 jaar moet worden geïnvesteerd, anders wordt het teruggevorderd. Bij schenking moet zelfs de volledige belasting eerst worden betaald en kan men het voordeel pas na 5 jaar terugvorderen op basis van een door het agentschap afgeleverd attest.

Het is niet duidelijk waarom het beschermde monument in één geheel moet worden geschonken. Dit zou volgens de Memorie van Toelichting bij het decreet tot een complexe situatie leiden met de 5-jaren-regel. Indien men niet in schijven kan schenken, vernietigt de progressiviteit van schenkingsvoeten het fiscaal voordeel en is de maatregel ontmoedigend voor dit instrument.

Het Vlaams Regeerakkoord gaat ook uit van een evaluatie van de premiepercentages, zodra de fiscale stimulansen bij onroerend erfgoed zijn ingevoerd. Volgens het ontwerp van decreet kan de vermindering bij verkooprechten en schenkbelasting niet worden gecumuleerd met de erfgoedpremie! De beheerder kan m.a.w. nadien geen aanspraak meer maken op erfgoedpremies voor dezelfde maatregelen. Dit veronderstelt dat bij aankoop/schenking met mindere maatregelen er een keuze moet worden gemaakt.

Wij vrezen dat met deze nieuwe regel de overheid opteert voor een fiscaal minimumscenario, enkel maar om te voldoen aan de voorwaarden om in een volgende stap de erfgoedpremiepercentages te verlagen.

Met al deze beperkingen vraagt Landelijk Vlaanderen zich af of de voorgestelde maatregelen wel effectief zullen zijn.

AGRILAND

U bent als eigenaar op zoek naar een aantrekkelijke, klare, transparante en vooral begrijpbare formule voor landbouw op uw gronden? Dan is Agriland NV voor u de beste partner.

Ons doel is niet uitsluitend een financiële optimalisatie te verzekeren, maar ook de band tussen de eigenaar, zijn land en de landbouwwereld te onderhouden. We ondersteunen de vergroening, de lokale werkgelegenheid en vertegenwoordigen u bij de overheid. Kortom, een duurzame en maatschappelijk verantwoorde landbouw.

De beste zorg voor uw grond krijgt u van Agriland NV. Meer info op www.agriland.be

Agriland NV // Avenue Pasteur 23 - 1300 Wavre // tel. +32 10/232 906 // fax +32 10/232 909 // e-mail: agriland@skynet.be

MEERSMAN & VAN KEER

ADVOCATENASSOCIATIE

Gespecialiseerd in:

- Landbouwwrecht en de Pachtwet
- Milieurecht - Milieuvergunningen
- Eigendomsrecht - Erfdienstbaarheden
- Recht van uitweg
- Bouwrecht - Stedenbouwkundige vergunningen
- Dieren: Koop - Verkoop - Aansprakelijkheid
- Erfrecht en overdracht van het
- familiale landbouwbedrijf

Tel. 09 225 80 30

Willem Tellstraat 22, B-9000 GENT

Fax 09 225 73 26 - meersman.vankeer@adv-mvk.be

www.adv-mvk.be

Prettige feestdagen!

VITALIS

gardens in perspective

TUINARCHITECTUUR AANLEG ONDERHOUD OUTDOOR-FURNITURE BOOMVERZORGING

Lage Kaart 462e
2930 Brasschaat

t. 03 653.00.20
f. 03 653.15.91

e. info@vitalistuin.be
w. www.vitalistuin.be

Wedstrijd

© Rolf Jacobs

Auteur: Maurits de Groot, Projectcoördinator Particulier Bosbeheer Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos

Massemense linde is 'Boom van het Jaar'

De meer dan 4 eeuwen oude linde op het dorpsplein van Massemen is bekroond tot Boom van het Jaar 2016. Daarmee laat hij 6 andere laureaten, waaronder de 1000-jarige eik van Limburg, achter zich. In 2017 zal de Linde van de Wetterse deelgemeente meestrijden naar de titel European Tree of the Year.

© Rolf Jacobs

Van de 15.219 personen die tijdens de wedstrijd hun stem uitbrachten, stemden er 6.546 voor de linde van Massemen.

Op 14 oktober maakte de jury de uitkomst van de wedstrijd bekend en op 5 november werd de prijs overhandigd. De jury zag in de boom een prachtig voorbeeld van hoe een boom de mens met elkaar en met de natuur verbindt.

Zowel juryvoorzitter Jurgen Tack als burgemeester Pardaen (CD&V) loven de boom maar ook alle mensen die hebben gestemd. "Hier werd niet gekozen voor een boom, maar voor een dorpsgenoot die al meer dan vier eeuwen een voor-aanstaande getuige is van het dorpsleven in Massemen. Hij verbindt de huidige bewoners met vroegere generaties en is een terechte winnaar" aldus Jurgen Tack. De burgermeester wijst op de maatschappelijke impact van de boom. "Hoeveel

koppeltjes kusten elkaar niet voor het eerst onder zijn kruin? Hoeveel kinderen speelden er al niet rond zijn stam? Deze boom is meer dan toeschouwer, hij is een stille psycholoog."

De dorpslinde van Massemen wint naast de eer ook een professionele boomverzorgingsbeurt uitgevoerd door de Vlaamse vereniging van boomverzorgers: Bomen Beter Beheren. Het adviesbureau voor bos, natuur en landschap, Landmax, schenkt een boomvriendelijk initiatief aan de gemeente t.w.v. € 2.500. De dorpslinde zal begin 2017 meedingen naar de titel European Tree of the Year, waar hij het zal opnemen tegen 15 andere Europese kandidaten.

DE HUSQVARNA ACCU VOORDELEN

**NIEUWSGIERIG?
VRAAG VANDAAG NOG
EEN ACCU DEMO AAN BIJ
UW HUSQVARNA DEALER!**

www.husqvarna.com/be-nl

ÉÉN ACCU

Een accu voor alle machines,
efficiënt en eenvoudig in gebruik.

KOSTENBESPAREND

De hogere aanschafprijs van een
accumachine is snel terugverdiend
omdat u geen benzine meer hoeft te
kopen. Op de lange termijn
bespaart u dus veel geld.

GEEN DAMPEN, MINDER LAWAAI

Voor stiller en aangener werken.
Op elk moment van de dag.

LANDBOUW

Innovatie in de onkruidbestrijding

© J. Tack

Auteur: Jurgens Tack, algemeen directeur Landelijk Vlaanderen & Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos

We zijn intussen met meer dan 7 miljard mensen op onze planeet. In 2050 zullen we, volgens tal van modellen, met meer dan 9 miljard zijn. We zullen dus in staat moeten zijn om 2 miljard bijkomende aardbewoners te voeden. Hiermee staat de landbouw voor een enorme uitdaging in de komende decennia.

Volgens de Wereld Voedselorganisatie (FAO) hebben we vandaag bijna een halve hectare landbouwgrond (inclusief veeteelt) nodig om 1 persoon te voorzien van de nodige voeding.

Onze planeet heeft een landoppervlakte van 144,5 miljoen km². 12 tot 18% van de landoppervlakte is geschikt voor het telen van landbouwgewassen of het houden van vee. Dat betekent dat we iets meer dan 5 miljard mensen kunnen voeden. Te weinig om in 2050 iedereen met een gevulde maag naar bed te laten gaan. Dus moeten we eenzelfde aantal mensen kunnen voeden met minder oppervlakte of moet de totale landbouwoppervlakte omhoog. Met de toenemende druk op het landgebruik is een verdere uitbreiding van het landbouwareaal wellicht een utopie. Dus moeten we

meer kunnen produceren op eenzelfde oppervlakte. Ook hier stellen zich heel wat vragen naar bemesting, waterbevoorrading en onkruidbestrijding.

Oplossingen zullen slechts gevonden worden in vergaande technologische ontwikkeling.

In dit artikel kijken we alvast vooruit naar innovaties op het gebied van onkruidbestrijding.

Trends

De totale landbouwoppervlakte in de wereld is tussen 1982 en 2007 amper gezakt. Gelijktijdig is het aantal mensen tewerkgesteld in de landbouwsector met 30% verminderd en is de productiviteit met meer dan 50% toegenomen. In diezelfde periode is heel wat nieuwe technologie ingeburgerd geraakt op de landbouwbedrijven: denk maar aan automatisatie, het gebruik van gps op het veld en de komst van tal van robots bij de oogst van groenten en fruit. Vandaag

staan we aan de vooravond van een technologische revolutie met een intensief gebruik van robots, drones en een uitgebreide set van sensors.

Herbiciden

In de laatste decennia is onkruidbestrijding bijna het unieke speelveld geweest van herbiciden-fabrikanten. De recente overname van grote spelers in deze markt en de discussie rond het gebruik van glyphosfaat tonen aan dat herbiciden ook vandaag nog een zeer belangrijke rol spelen bij het onder controle houden van onkruid. Mede door de ontwikkeling van steeds nauwkeurigere meetmethodes en mogelijke negatieve effecten op de biodiversiteit staat het gebruik van herbiciden steeds meer onder druk. Anderzijds zien we dat ook onkruid zich aanpast aan de nieuwe chemische bestrijdingsmiddelen met als gevolg een steeds groter wordende resistentie tegen bestaande bestrijdingsmiddelen. Heel wat grote en kleine marktspelers zien herbiciden nog niet snel uit het beeld verdwijnen.

Wel is er een algemene erkenning dat het gebruik verder moet verfijnd worden om mogelijke negatieve gevolgen te beperken.

Heel wat bedrijven zetten vandaag dan ook in op technologie met het oog op een belangrijke vermindering van de hoeveelheid gebruikt herbicide per hectare.

Sensoren

Zowel op het vlak van gezondheid als op het vlak van het leefmilieu zien we een snelle ontwikkeling van nieuwe en meer precieze sensoren. Zo kunnen microscopisch kleine sensoren in onze bloedbaan gebracht worden om er ziektes te detecteren, kunnen contaminanten in voedsel snel gedetecteerd worden en zijn er pilcamera's die ons spijsverteringsstelsel gedetailleerd in kaart brengen. Deze sensoren vinden steeds meer hun weg naar ontwikkelingen in de landbouw. Onkruid komt vaak voor in oppervlaktes van verschillende grootte, niet gelijkmatig verspreid over het veld. Anderzijds worden herbiciden vaak verspreid alsof het onkruid net wel gelijkmatig verspreid is over het veld. Door het gebruik van sensoren die het onkruid kunnen scheiden van het aangeplante gewas kan er zeer selectief aan onkruidbestrijding gedaan worden. Wanneer een onkruidsoort gedetecteerd wordt door de sensor, wordt er lokaal een herbicide vrijgegeven. Deze zeer precieze techniek maakt gebruik van zeer lage dosissen aan herbicide die direct op het onkruid worden gespoten in een zeer vroeg stadium van de ontwikkeling. Het gebruik van herbiciden kan op deze wijze met 40 tot 80% verminderd worden.

Voor grootschalig gebruik van deze technologie moet het systeem evenwel overweg kunnen met bv. wisselende

weersomstandigheden en wisselende plantdichtheden. Ook de plaatsing van deze nieuwe technologie op bestaande spoeiarmen is van groot belang om de nieuwe technologie succesvol te introduceren.

Soortherkenning

Intussen werken verschillende wetenschappelijke instellingen en technologiebedrijven aan soortherkenning. Op deze wijze kan de bestrijding van onkruid nog specifiek en dus efficiënter gebeuren. Grote uitdaging hierbij is de snelle herkenning van het onkruid en het onmiddellijk uitvoeren van de daarbij horende actie. Immers de totale oppervlakte van het landbouwbedrijf moet binnen een aanvaardbare periode behandeld kunnen worden.

Intussen komen er ook steeds meer mobiele applicaties op de markt die landbouwers ondersteunen bij het herkennen van de onkruidsoort. Leafsnap is een plantidentificatiesysteem op tablet en mobiele telefoon dat ontwikkeld werd door het Smithsonian Instituut, Columbia Universiteit en de Universiteit van Maryland. Door de plant te fotograferen zoekt de app in een centrale databank naar overeenkomstige eigenschappen op basis waarvan de plant geïdentificeerd wordt. Helaas is deze app gericht op soorten die voorkomen in de USA, maar Europa volgt wellicht. Ook Bayer werkt aan een dergelijk systeem →

(WEEDastic), gekoppeld aan de meest optimale bestrijding van de geïdentificeerde soort. Ook het gebruik van nieuwe infraroodsensoren is veelbelovend. Omdat elke plant een licht verschillend infraroodspectrum heeft, moeten zeer nauwkeurige infraroodsensoren in staat zijn om het onderscheid te maken tussen verschillende plantensoorten. Op deze wijze moeten ook gewassen onderscheiden kunnen worden van andere, niet gewenste plantengroei.

Drastische daling van het herbicidengebruik

Precisie-onkruidbestrijding zorgt voor een minimaal gebruik van herbiciden op exact de plaats waar het nodig is. Hierdoor wordt het gebruik van vaak kostelijke herbiciden drastisch verminderd wat zowel economisch (voor de landbouwer) als ecologisch een hele stap vooruit is.

Zonder herbiciden?

Intussen experimenteren heel wat bedrijven en overheidsdiensten met innovatieve technieken waarbij onkruid kan verwijderd worden zonder het gebruik van herbiciden. In de Verenigde Staten test de luchtmacht het gebruik van laserstralen (NatureZap) voor het doden van onkruidsoorten. Voordeel is dat deze technologie ingezet kan worden vanop de grond maar ook vanuit drones. De akker wordt dan een echte oorlogszone. Intussen heeft een opstartbedrijfje dat de NatureZap op commerciële basis

verder wil ontwikkelen (Global Neighbor) \$ 900.000 opgehaald. Volgens het bedrijf slaagt men er reeds in 70-80% van de 'bestraalde' zo te beschadigen dat er geen hergroei meer is. Als dit toestel daadwerkelijk deze cijfers haalt, kan het voor sommigen niet snel genoeg op de markt komen.

Tijdens Agritechnica, de grootste handelsbeurs op het gebied van landbouwmachines en -technologie die tweejaarlijks wordt georganiseerd in Hanover (Duitsland), werden talrijke onkruidbestrijdingssystemen voorgesteld. Sommigen nog in ontwikkeling, anderen al in een verder gevorderde fase van commercialisering.

Een van de meest opvallende innovaties, die tijdens de beurs werd gedemonstreerd, kwam van het bedrijf Deepfield Robotics, een spin-off bedrijf van het elektronicaconcern Bosch. Dit toestel maakt helemaal geen gebruik van herbiciden. Het toestel detecteert het onkruid dat met een metalen cilinder diep de grond wordt ingedrukt. Het onkruid sterft er onder de grond af. Of hoe straks misschien wel geheel nieuwe marktspeleers de oplossingen aanreiken waar de traditionele landbouwconcerns al zo lang op zoek naar zijn.

marlex
ondernemersadvocaten

www.marlex.be

Dirk Martensstraat 23 - 8200 Brugge
Tel: 050/83 20 38 - Fax: 050/83 20 36
advocatenkantoor@marlex.be

Marlex is een groeiend multinichiekantoor met gespecialiseerde ondernemersadvocaten. Marlex draagt een pragmatische aanpak hoog in het vaandel zodat u concreet en doelgericht geadviseerd wordt. Het team 'Overheid en Omgeving' binnen Marlex beschikt over de nodige specialisatie en kennis om u bij te staan en te begeleiden in alle facetten van het complexe omgevingsrecht:

- Ruimtelijke ordening, stedenbouw en milieurecht
- Bodemrecht
- Onteigeningen
- Overheidsopdrachten
- Agrarisch recht
- Hernieuwbare energie
- ...

Publi-artikel

Uitoefening van het voorkooprecht door de pachter: uitsplitsing in vruchtgebruik met overdracht van de blote eigendom kan niet.

Op grond van art. 47 Pachtwet heeft de pachter het recht om, bij verkoop uit de hand of bij openbare verkoop van het verpachte goed, het te koop gestelde goed aan te kopen voor ieder ander, tegen de prijs en de voorwaarden aan dewelke het aan een derde zou verkocht worden.

Dit recht van voorkoop geldt voor volgende personen:

- De pachter zelf
- zijn afstammelingen, aangenomen kinderen of voor die van zijn echtgenoot/echtgenoot van de voormelde afstammelingen/aangenomen kinderen.

Artikel 52 Pachtwet voorziet 10 limitatieve gevallen waarin geen voorkooprecht geldt voor de zittende pachter.

In toepassing van artikel 48bis, eerste lid Pachtwet is het de pachter toegelaten het voorkooprecht:

- ofwel voor het hele pachtgoed zelf uit te oefenen
- ofwel zijn voorkooprecht geheel of gedeeltelijk over te dragen aan een derde.

In geval van een gedeeltelijke overdracht, is het vereist dat de pachter het voorkooprecht voor het overige (niet-overgedragen) deel zelf uitoefent.

De bedoeling van de bovenstaande wettelijke bepalingen zijn duidelijk: de pachter bedrijfszekerheid bieden aangezien hij het gepachte goed in eigendom kan verwerven (uitoefening voorkooprecht voor het geheel), minstens een pachthervernieuwing van 9 jaar kan krijgen (overdracht van het voorkooprecht).

Het is echter niet toegelaten dat een pachter zijn voorkooprecht wenst uit te oefenen door enerzijds het vruchtgebruik van het pachtgoed te willen verwerven en anderzijds het voorkooprecht aan een derde overdraagt om de blote eigendom hiervan te verwerven. In een arrest van

26 oktober 2015 stelde het Hof van Beroep te Antwerpen hieromtrent het volgende:

Er is geen sprake van een uitoefening van het voorkooprecht in overeenstemming met de artikelen 48 en 48bis Pachtwet wanneer het recht van voorkoop wordt gesplitst in gescheiden zakelijke rechten. De mededeling door de pachter dat hij louter het vruchtgebruik wenst te kopen, terwijl een derde de naakte eigendom zal aankopen, strookt niet met een aanvaarding van het verkoopaanbod met de kennisgeving van de notaris gedaan.

Bovendien leidt een dergelijke splitsing van het recht van voorkoop in gescheiden zakelijke rechten tot een verval van de pachtrechten, doordat de pachter tevens de vruchtgebruiker wordt.

Meer weten?

Voor al uw vragen over deze materie kan u terecht bij Marlex advocatenkantoor (www.marlex.be of mail naar: gregory.vermaercke@marlex.be).

Hulp nodig?

Team Overheid en Omgeving staat voor u klaar om het milieutechnische en/of stedenbouwkundige aspect van uw dossier op een juridisch verantwoorde en persoonlijke manier te begeleiden.

Opleidingen?

Wenst u een opleiding op maat over dit thema? Of wenst u een gratis cliëntenseminarie bij te wonen? Neem contact met ons op of hou onze website in de gaten (www.marlex.be)!

marlex
ondernemersadvocaten
www.marlex.be

Natuur

Interview met

Rudi Van Decraen, voorzitter Hubertus Vereniging Vlaanderen (HVV)

Interview door Jurgen Tack, Algemeen Directeur Landelijk Vlaanderen & Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos

Bijna twee jaar geleden, in december 2014, ging de Hubertus Vereniging Vlaanderen (HVV) van start met een nieuwe bewindsploeg. Rudi Van Decraen, een gepassioneerd jager woonachtig in de Balense deelgemeente Hulsen, werd voorzitter. Wij gingen met hem op pad. Op jacht naar... zijn visie over de rol van HVV in Vlaanderen.

LV: Waar en hoe kreeg u de liefde voor de jacht mee?

RVD: Als broekventje, helaas al enige tijd geleden, durfde ik al eens een vogeltje te vangen. Blijkbaar zat het jachtinstinct al vroeg in me. In een volgende fase trok ik met jagers mee op stap als drijver om het wild op te jagen. Ik kon me hier heel erg in uitleven en een volgende stap kon dan ook niet uitblijven. Na twee jaar als 'traqueur' legde ik in 1987 mijn jachtexamen af. Dat was niet van de poes. Naast een goede theoretische kennis, dien je immers ook aan te tonen dat je een hagel- en kogelgeweer naar behoren kunt gebruiken. Hierbij wordt veel aandacht besteed aan veiligheid. Dat laatste is overigens geheel terecht, want een ongeluk is snel gebeurd. In 1989 haalde ik mijn verlot. Daar er in deze periode nog geen sprake was van praktische proeven, heb ik mijn praktisch examen afgelegd in 2001. Het zou evenwel nog tot 2002 duren vooraleer ik in hier in Balen-Hulsen begon te jagen. Langzaam nam ik binnen onze wildbeheereenheid enkele verantwoordelijkheden op me om uiteindelijk ook voorzitter van onze WBE te worden. In 2012 werd ik voorzitter van de provincie Antwerpen en intussen heb ik naast het voorzitterschap van de provincie Antwerpen ook het voorzitterschap voor Vlaanderen opgenomen.

LV: Kunnen we dan stellen dat u het gezicht bent van de Vlaamse jagers?

RVD: Ja en neen. In Vlaanderen zijn twaalfduizend jagers actief maar slechts zevenduizend zijn lid van de HVV. Persoonlijk vind ik dat elke Vlaamse jager lid zou moeten worden. We moeten immers onze krachten bundelen, enkel op die manier kunnen wij onze STEM laten horen en gelden. Veel te lang hebben we onze kop in het zand gestoken, terwijl de anti-jachtlobby systematisch onze mogelijkheden heeft weten in te perken. We hebben te passief staan toekijken en onvoldoende onze standpunten gecommuniceerd naar de buitenwereld. Dat willen we veranderen. We willen onze meerwaarde voor natuur en maatschappij duidelijk maken en laten zien waar we voor staan als jagers. Hier hebben we nog een hele weg af te leggen.

LV: De meerwaarde van jacht in het kader van natuurbehoud wordt nogal eens in vraag gesteld. Hoe kijkt u daarnaar?

RVD: Schieten is maar een zeer klein onderdeel van de ganse jachtbelevenis. Een goed jachtrevier vraagt immers het hele jaar door de nodige tijdsinvestering. Jagers zijn daarvoor continu actief in en met de natuur. Om de wildpopulatie in stand te houden zorgen we voor biotoopverbetering en natuurontwikkeling. De aanleg van fauna-akkers is daarbij een belangrijk onderdeel. In onze WBE doen we dat op sommige plaatsen in samenwerking met een imker. Zo dragen we meteen ons steentje bij aan het behoud van de aanwezigheid van bestuivers wat goed is voor de natuur en de landbouw in onze jachtgebieden. Ook de wilddoogst moet je leren afstemmen op de draagkracht van het ecosysteem. Je wil immers op een duurzame wijze jaar na jaar kunnen jagen. Dat vraagt heel wat kennis van de natuurlijke processen. Een jager schoolt zich dan ook voortdurend bij in zijn/haar natuurkennis. Zelf zal ik dit jaar geen haas schieten binnen ons jachtrevier in Balen-Hulsen. De populatie heeft immers sterk te lijden gehad onder het natte voorjaar en grote predatiedruk die daar heerst.

LV: Worden de jagers in al die facetten van de jacht door HHV ondersteund?

RVD: Vanuit HHV trachten we onze jagers zo maximaal mogelijk te ondersteunen met door cijfers onderbouwde adviezen. Daarom willen we in de komende jaren blijven inzetten op de uitbouw van ons kenniscentrum. In ons kenniscentrum in Brussel werken momenteel zes permanente medewerkers. Ze worden betaald door werkingsmiddelen waar de 182 WBE's in Vlaanderen aan bijdragen. Het behoort ook tot mijn taak deze mensen mee te coördineren.

De populatie van het haas heeft immers sterk te lijden gehad onder het natte voorjaar.

LV: In Vlaanderen wordt het onderscheid gemaakt tussen gewone en bijzondere jacht. Het verschil is niet altijd duidelijk voor de doorsnee niet jagende Vlaming.

RVD: De uitgangspunten van de jacht in Vlaanderen zijn het duurzaam gebruik van het wild en het voorkomen van schade. Dit moet op een doordachte manier in de praktijk omgezet worden. Hiervoor dient elke WBE in het bezit zijn van een faunabeheerplan waarin men per wildsoort de doelstellingen en beheermaatregelen bespreekt. Het vraagt ook om afspraken over de grenzen van de individuele jachtterreinen heen. Wildbeheereenheden vormen daarop het antwoord. Verder onderscheiden we drie types jacht in Vlaanderen:

- gewone jacht beoogt het duurzaam gebruik en het normale populatiebeheer van het wild
- bijzondere jacht heeft tot doel om schade door wild te voorkomen op een jachtterrein
- bestrijding kan, overal waar er schade door wild is, ingezet worden om deze schade te beperken

Maar schade aan landbouw en natuur dient, waar mogelijk, vermeden te worden. In de eerste plaats moeten dan ook de nodige preventieve maatregelen genomen worden om schade te voorkomen. Deze staan beschreven in de code van goede praktijk van preventieve maatregelen. Pas wanneer deze maatregelen niet het gewenste effect hebben mag men overgaan tot bijzondere jacht of bestrijding. Ik denk hier bijvoorbeeld aan schade door de oprukkende everzwijnpopulatie, vossen, ganzen,...

Vlaams patrijzenproject

Hubertus Vereniging Vlaanderen startte dit jaar met het Vlaams Patrijzenproject om een toekomst te bieden voor de patrijs en de patrijzenjacht. Maar liefst 58 Vlaamse wildbeheereenheden engageerden zich om zich via het project extra in te zetten voor de patrijs.

Deze WBE's zijn ingedeeld in 11 patrijzengroepen en die zijn inmiddels allemaal opgestart. In de patrijzengroepen wisselen de deelnemende WBE's, en vertegenwoordigers van de lokale landbouwsector, het Regionale landschap, de landeigenaars, ... ervaring uit rond patrijzenbeheer en agrobiodiversiteit. Ze benutten lokale kansen en zoeken oplossingen voor lokale knelpunten. De groep in Vlaams-Brabant werkt onder andere rond beheerovereenkomsten erosiebestrijding die ze, in afstemming met landbouwers en VLM, meer laten aansluiten bij de noden van de akkerfauna. In Limburg gaat veel aandacht naar de aanplant van heggen voor patrijs, in aansluiting bij de haagplantactie van de Limburgse Jagersvereniging. De groepen werken rond habitatverbetering, predatorcontrole, bijvoederen, monitoring en duurzaam afschot. Iedere groep legt hierbij zijn eigen accenten.

LV: Wanneer bent u als voorzitter succesvol?

RVD: Als Voorzitter maak ik deel uit van een divers team, onze Raad van Bestuur bestaat uit 10 mensen die allemaal hun steentje bijdragen aan het succesvol maken van HHV. Dit team heeft de voorbije jaren reeds uitstekend werk geleverd. Als we terugkijken is er al een redelijke weg afgelegd, maar ligt er zeker en vast nog zeer veel werk te wachten. Maar de verandering en aanpak is ingezet binnen HHV. Wij hopen dan ook dat deze verandering kan bijdragen aan de trots van de Vlaamse jager. Trots op wat hij/zij is, doet en realiseert. Maar vooral trots om als jager lid te mogen zijn van HHV.

Natuur

Auteur: Valérie Vandenabeele, Sr. Project Manager & Policy Officer Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos & Hubertus Vereniging Vlaanderen - Bron: <http://face.eu/about-us/resources/news/fitness-check-research-report-published> (bij ter perse gaan nog niet gepubliceerd op de website van de Europese Commissie zelf)

Fitness Check van Natura 2000 richtlijnen

Na een uitgebreide bevraging, ook bij burgers, heeft de Europese Commissie een studie uitgebracht die nagaat of de Europese habitat- en vogelrichtlijn hun doel halen. Dit is een onderdeel van de zogenaamde REFIT (Regulatory Fitness and Performance Programme), ofwel Fitness Check. Deze Fitness Check is een retrospectieve evaluatie van beide richtlijnen, sinds ze van kracht zijn.

De studie gaat na of de richtlijnen:

- **effectief** zijn om hun doelen te halen;
- **efficiënt** zijn in het gebruik van hulpmiddelen nodig voor het bereiken van die doelen;
- **relevant** zijn gegeven de huidige noden en omstandigheden;
- **coherent** zijn zowel intern als met andere wetgeving, beleid en maatregelen en
- of ze op EU-niveau een **toegevoegde waarde** zijn.

De studie werd gemaakt door externe experts van Milieu Ltd waaronder IEEP (Institute for European Environment Policy) op vraag van de Europese commissie en verduidelijkt 'geen standpunt te zijn' van de commissie.

De studie concludeert dat de vogel- en habitatrichtlijn geschikt zijn voor hun doelstelling en wel degelijk een toegevoegde waarde hebben voor de Europese

Unie. De richtlijnen hebben belangrijke toegevoegde waarden gecreëerd voor natuurbehoud en duurzame natuurontwikkeling.

Ze voorzien daarbij ook een evenwichtig en werkbaar kader om de diverse interesses van de betrokkenen tegemoet te komen.

De studie specificeert dat de kosten voor implementatie redelijk zijn en niet opwegen tegen de voordelen, hoewel ze op sommige betrokkenen een grotere impact hebben dan op andere. De evaluatie toont dat problemen in verband met de snelheid en reikwijdte van het proces voor het bereiken van de doelen niet aan de wetgeving zelf liggen, maar aan de implementatie.

© pixabay.com - PoldiDennis Pleurs

© pixabay.com - JRMilani

De richtlijnen zijn ook geëvolueerd doorheen de tijd en blijven relevant, er zijn dus geen grote suggesties voor verandering aan de teksten naar boven gekomen. Er was één uitzondering, waarbij wordt voorgesteld dat de bijlagen zouden moeten geüpdatet worden (om meer soorten te dekken, af te stemmen met internationale overeengekomen bijlagen of rekening houdend met de verandering in staat van instandhouding). Maar, gevreesd wordt dat updates in dit stadium onzekerheid zouden meebrengen en zo contraproductief werken.

Ondanks de overwegend positieve conclusie rond de inhoud van de richtlijnen, moet er nu zo snel mogelijk werk

© pixabay.com - JRMilani

© pixabay.com - JRMilani

gemaakt worden van de implementatie op terrein. Daartoe kwamen een aantal significante implementatie-uitdagingen naar boven.

Het gaat hierbij niet enkel over het bereiken van de doelen, maar ook over de kosten en lasten waarmee overheden en betrokkenen (ook private beheerders) te kampen krijgen.

Alsook het vermogen om simultaan de doelen van ander Europees beleid te bereiken, vooral in belangrijke economische sectoren.

Terwijl sommige problemen afnemen doorheen de tijd als resultaat van de intussen opgelopen ervaringen, hebben anderen bijkomende acties nodig, zoals hogere vergoedingen, verbeterde managementplanning, meer en betere informatieaanlevering, meer begeleiding, meer integratie en afstemmingen met ander beleid, een toenemend bewustzijn en betrokkenheid van de actoren. Deze

maatregelen zouden de vele voorbeelden van kosteneffectieve implementatie moeten weerspiegelen, die ontwikkeld zijn over vele jaren ervaring en die aantonen dat, wanneer ze goed geïmplementeerd zijn, de richtlijnen een efficiënt kader voor natuurbeschoud vormen.

Hoewel wij als vereniging voor private beheerders tevens onderschrijven dat aan de habitat- en vogelrichtlijn niets hoeft te veranderen, blijven we wel het belang van de private sector duiden. Belangrijk daarbij is dat de doelen ook financieel haalbaar zijn en geen verliesoperatie mogen betekenen voor private beheerders. Daarom is het van belang dat er voorzien wordt in diverse stimulansen, naast de erkenning en waardering van de bijdrage van private beheerders. Wij zijn dan ook alvast tevreden te zien dat ons standpunt en onze bezorgdheden weerspiegeld zijn in deze evaluatie.

© pixabay.com - JRMilani

LANDGOED IN DE KIJKER

Interview door Alec van Havre, bestuurder Landelijk Vlaanderen en APB-NB

Het kasteeldomein van Looi (Loye) te Lummen

Militaire traditie en familiaal domeinbeheer aan de Demer

In de Demervallei tussen Lummen en Herk-de-Stad verschijnt aan de rivier het kasteeldomein van Looi met het omringende park en zijn prachtige dreven, bossen, landerijen en een groot vijvercomplex. De vastberadenheid om dit historisch landgoed staande te houden en verder te bezielen kenmerkt de positieve ingesteldheid van de familie de Fabriceckers, die vanuit haar militaire traditie geen probleem uit de weg gaat om deze familiale missie naar behoren te vervullen. Graag gaan wij hierover in gesprek met de eigenaar-beheerder, luitenant-kolonel Edmond (Junior) de Fabriceckers.

AvH: De prachtige ligging aan beide zijden van de Demer maakt het karakter uit van het familiaal landgoed. Kunt u ons hierover iets meer vertellen?

EdF: Jazeker, zoals dit het geval is met vele eeuwenoude waterburchten als Looi, is de strategische ligging bepalend geweest en dit in verschillende opzichten. De heerlijkheid Lummen lag destijds op de grens tussen het hertogdom Brabant en het prinsbisdom Luik, een grens die meermaals verschoven is en aldus verdedigd moest worden. Tot midden de 18de eeuw, een tijd waarin het wegen-netwerk niet ontwikkeld was, vormde de Demer ook een nuttige verbindingssader die stroomde van het Luikse gebied (met Duits hinterland) naar Brabant en

Vlaanderen. Ook regionaal liggen wij op een grens. Boven de Demer, die ook de gemeentegrens legt met Herk-de-Stad, maakt het Heuvelland van Lummen nog deel uit van de beboste Lage Kempen. Ten zuiden van de Demervallei begint het glooiend landschap van Vochtig Haspengouw, dat een open broeklandschap uitmaakt.

Het waterslot zelf is gelegen aan de noordelijke oever van de Demer en het domein werd reeds in 1429 vermeld onder de naam Te Lauw. De termen 'Lauw', 'Looi' of 'Loye' hebben dezelfde oude middelnederlandse wortel die duidt op het versnijden van eikenschors of dierenhuiden, of figuurlijk eveneens op

straffen en beslissen. Misschien kan hieruit ook reeds het oude domaniale karakter afgeleid worden. Het kasteel zelf is een waterkasteel met een heel heterogeen uitzicht door de verschillende verbouwingen en heeft een achthoekige binnenplaats. De oudste kern is begin 15de-eeuws. De kasteelhoeve ernaast dateert uit de 18de eeuw.

Het domein strekt zich als één geheel uit over circa 240 ha aan beide zijden van de rivier en heeft een duidelijke impact op de vallei van de Demer.

Het is gelegen in een bos- en waterrijk gebied, dat doorkruist wordt door een stelsel van dreven en dijken. De tuin- en parkaanleg rond het kasteel is landschappelijk waardevol met een heel typische structuur en is omgeven door bossen, vijvers, wei-, hooi- en akkerland, alsook bomenrijen en houtkanten. Een ongeschonden stuk Demervallei, waarvan het karakter en de structuur nog duidelijk voorkomt zoals ze in 1777 op kaart werd gesteld door graaf de Ferraris.

AvH: Uw familie is er een van traditionele historische landgoedeigenaars. Welke tradities houdt u zo in stand?

EdF: Tradities zijn van belang als ze ook echt beleefd kunnen worden en de realiteit raken. In die zin denk ik dat wij zeker de traditie van de familiale opvolging in ere houden, een mooie militaire traditie aan het opbouwen zijn en rond Looi via het landgoedbeheer ervoor zorgen dat een zekere historische landelijke traditie in dit deel van Limburg niet verloren gaat.

Sinds de late middeleeuwen hebben vier families elkaar uit verwantschap opgevolgd op het kasteel Looi: de Horion, van Elderen, van der Heyden Blisia en de onze sinds de 18de eeuw. De meest bekende heer van Looi was ongetwijfeld Jan-Lodewijk, baron van Elderen, 63ste prins-bisschop van Luik van 1688 tot 1694, de eerste echte 'Luikenaar' sinds de 12de eeuw die opnieuw tot dit ambt werd verkozen (geen buitenlands vorstenhuis) om een neutraliteitspolitiek te voeren tussen de keizer en de Franse koning Lodewijk XIV tijdens moeilijke oorlogsjaren. De familie de Fabribeckers stamt af van Gerard Beckers, ontvanger-generaal van het graafschap Loon en diens echtgenote Marie Fabri, die leefden in de 17de eeuw. Hun zoon Edmond Beckers werd in 1705 door keizer Jozef I geridderd en als erfgenaam van de familie Fabri werden beide namen gecombineerd. Sindsdien komt zijn voornaam ook vaak terug. Zeker sinds de tijd van de Franse Revolutie wordt de eerstgeboren zoon in onze familie systematisch Edmond genoemd. Dit is dus ook reeds het geval voor mijn eerste zoon en kleinzoon (nu al de 18de in de lijn)!

Sinds enkele generaties zijn wij ook professionele militairen. Ikzelf heb als luitenant-kolonel gediend bij het vierde regiment jagers te paard (verkenningstroepen), mijn grootvader was reserve luitenant-kolonel in de artillerie en commandant bij het 8ste regiment artillerie, mijn vader was kolonel S.B.H. bij het eerste regiment gidsen (gepantserde troepen), en mijn twee zonen Edmond en Henry, zijn allebei reeds eerste luitenant geworden bij het derde bataljon parachutisten te Tielen (Kasterlee).

AvH: Welke functies zijn op uw domein aanwezig en hoe verhouden zij zich tot elkaar?

EdF: De bossen vormen iets meer dan de helft van de oppervlakte van het landgoed. Samen met mijn broer Nicolas, onderhouden wij onze bossen goed, maar doen niet aan intensieve bosbouw. Het esthetische en natuuraspect van ons bomenbestand is voor ons minstens even belangrijk als het inkomen dat wij hieruit zouden kunnen putten. Wij beheren dit aan de hand van een bosbeheerplan.

Het vijvercomplex neemt ongeveer 25 ha in beslag. Circa 7 ha worden verpacht aan een steurkwekerij voor de productie van kaviaar. Omwille van de economische waarde is ook een zeker toezicht nodig op deze vijvers. De andere vijvers, waarop vroeger ook karpers werden gekweekt, worden nu voorbehouden voor jacht- en natuurbeheer.

De intensieve landbouwactiviteiten besteden wij uit voor ongeveer een oppervlakte van 32 ha. De overige gronden vormen vooral beemden en graslanden, waarop het landbouwbeheer kan variëren.

Een aantal woningen op het landgoed wordt verhuurd om voor reguliere inkomsten te zorgen. Het historische kasteelpand bewonen wij zelf en tot nu toe verbinden wij hieraan geen commerciële activiteit. Het verhuren van de woningen maakt de belangrijkste inkomstenbron uit (55%), gevolgd door de landbouw (25%), de bosbouw (15%) en de viskweek (5%). De jachtactiviteiten voeren wij zelf uit en verpachten wij niet. Aldus is ons beheer zeer conservatief gericht en is er nog wel ruimte voor innovatie.

AvH: Het landgoed telt een belangrijk

vijvercomplex en ligt rond de rivier de Demer. Hoe gebeurt het waterbeheer op het domein?

EdF: Hiervoor moet men een onderscheid maken tussen de vijvers en de Demer. Het water van de vijvers halen wij uit het Albertkanaal. Bij de uitdieping van het kanaal in 1966 verkreeg het domein het recht op deze wateraanvoer. Met een ingenieus netwerk van sluisjes en grachten beheren wij het waterniveau in de vijvers. Een uitdaging vormt het onderhoud van de dijken langs onze vijvers. Dit doen wij zelf, eerder op ambachtelijke wijze, zoals het ook vroeger gedaan werd. Dit komt sterk ten goede aan het natuurbeheer, maar vergt veel tijd en inspanningen. De kosten kunnen dus sterk oplopen.

Op het water van de Demer zelf doen wij geen beroep. De rivier is op het landgoed ook volledig ingedijkt om overstromingen te vermijden. Het beheer van de dijken komt toe aan de provincie. De manier waarop die worden onderhouden kan af en toe problemen geven. Het gebruik van zware machines op de eerder zwakke dijken kan aanleiding geven tot verzakkingen. Het maaien/verwijderen van de vegetatie op de dijken heeft ook voor gevolg dat er erosie optreedt, wat zijn effect heeft op het niveau van de rivier. Het slib uit de rivier wordt niet verwijderd (cfr huidige wetgeving), zodat het overstromingsgevaar reëel is. Met de hevige regens dit jaar, hebben wij momenten gekend waarbij Looi op de Mont-Saint-Michel begon te lijken (met catastrofische gevolgen)! Om hieraan te verhelpen zouden wij graag een soort

van strategisch overleg met de provincie en de watering Het Schulensbroek willen opzetten voor de langere termijn. Graag zouden wij in de toekomst meer betrokken willen zijn bij de planning van de werken die voor onze gronden nodig zijn. Mits wij veel oppervlakte beslaan en dus consequent bijdragen aan de financiering van de watering, lijkt dit ons een redelijke vraag.

AvH: Met welke andere uitdagingen wordt u als landbeheerder vandaag geconfronteerd wat het domein betreft?

EdF: In de lijn die door mijn vader altijd gevolgd werd, is de permanente uitdaging natuurlijk om zich familiaal zodanig te kunnen organiseren dat men op het gebied van het beheer geen steken laten vallen. Dit is voor mij vandaag als directeur voor internationale operationele VN-missies in Afrika niet altijd evident. De interesse en daadkracht van mijn echtgenote Thérèse die soms voor langere tussenperiodes moet inspringen, is voor onze familie steeds zeer bepalend geweest. Ik heb het geluk om met een sterke vrouw getrouwd te zijn die van aanpakken weet en haar mannetje kan staan! Ook mijn zonen waken over de goede gang van zaken. Looi is hun heimat en daar hebben ze veel voor over. Verder kan ik rekenen op een netwerk van mensen die ingeschakeld zijn voor verschillende aspecten van het domein en met wie wij relaties op basis van vertrouwen hebben kunnen uitbouwen.

Een andere uitdaging is de overgang naar de volgende generatie. Op 57-jarige leeftijd komt de vraag stilletjesaan de orde. Mijn drie kinderen zijn hier op het landgoed opgevoed en aldus is hun aanhang voor dit patrimonium groot. Mijn wens is om onze familiale traditie verder te kunnen zetten. Op tijd moet worden uitgekeken naar goede voorwaarden van overdracht, naar een structuur indien nuttig, naar duidelijke verantwoordelijkheden en naar de zin en mogelijkheden om deze waar te maken. Met deze aspecten ben ik vandaag bezig.

Het nieuwe instrument van de natuurbeheerplannen lijkt hiervoor interessant. Alleen zijn de uitvoeringsmaatregelen van het Natuurdecreet spijtig genoeg nog niet rond.

Op het vlak van beheerplannen, vind ik het sterk van belang dat de voorwaarden die eraan gekoppeld worden voldoende motiverend zijn voor particuliere beheerders. Ik hoop dat men niet de weg opgaat van onnodige complexiteit, onduidelijke regelgeving of randvoorwaarden die zich op termijn kunnen wreken. Idealiter zou een eigenaar-beheerder zijn filosofie van aanpak in het plan moeten kunnen verwerken en hiervoor in vertrouwen vaste afspraken met de overheid kunnen maken. Ook het financiële en fiscale plaatje moet aantrekkelijk zijn om duurzaam beheer over de generaties mogelijk te maken.

Als familie investeren wij sinds eeuwen in Looi, met het mooie resultaat dat men kent. Wij vragen dan ook dat het privaat karakter van het landgoed en het beslissingsrecht van de beheerder ten volle wordt erkend. Een horizontale aanpak bij de benadering van de eigenaar is essentieel: er moet oog zijn voor alle functies en noden van een landgoed en voldoende marge zijn voor aanpassingen. Tegenstellingen tussen besturen en administraties kunnen best vermeden worden en een klantvriendelijke houding door de behandelende ambtenaren is zeer gewenst. Overreglementering, betutteling en controledrift getuigen van bestuur uit wantrouwen en hebben een averechts effect. Bestuur uit vertrouwen gaat voor een heus partnerschap en zal succes boeken.

AvH: Een belangrijke uitdaging is ook het beheer rond toegankelijkheid en de druk die hierbij wordt uitgeoefend. Verleden jaar kwam u ook een specifiek probleem tegen in dit verband?

EdF: Ja, op het landgoed zijn wij attent voor de lokale gemeenschap en steunen initiatieven wanneer onze medewerking of toestemming wordt gevraagd. De laatste jaren worden wij echter geconfronteerd met aanpalende bewoners die het privaatrechterlijk karakter van één van onze dreven betwisten om louter opportunistische redenen en hiervoor een misleidende campagne in de pers hebben gelanceerd. Sfeermakerij, valse juridische argumenten en een protestactie hebben ertoe geleid dat de gemeente ons in eerste instantie een vergunning

geweigerd heeft om een doodgewone poort met baren te plaatsen. De actie eiste ook dat de dreef helemaal werd opengesteld en voorzien van fietspaden voor verbindingswegen en kreeg dan nog de steun van de lokale natuurvereniging.

Ondertussen hebben wij in beroep wel gelijk gekregen, maar het is niet normaal dat particuliere rechten zomaar in vraag kunnen worden gesteld en dat men zich dan jarenlang procedureel moet verdedigen. De overheid moet op vraag van de particuliere sector dringend werk maken van rechtzekerheid voor private wegen en mogelijke vormen van misbruik tegengaan. Private eigenaars moeten hierop heel attent zijn en sterk uit de hoek komen.

AvH: Wat natuurbeheer betreft, nam het domein Looi deel aan de voorbereiding van het Life 4WatEr project vorig jaar, dat getrokken werd door de private sector. Wat werd hierbij beoogd?

EdF: Concreet voor Looi betrof het welbepaalde inrichtingswerken op sommige plaatsen binnen ons groot vijvercomplex, dat gevoed wordt met kalkrijk kanaalwater via de Jantebeek. Uit historische plantengegevens uit de 19de eeuw bleek dat het gebied eveneens gevoed wordt door gebufferd kwelwater. Hierdoor komen er relictten van zeer bijzondere vegetaties voor. Het vijvercomplex heeft hierdoor een goede potentie voor het herstel van galigaanvegetatie (habitat 7210), van nature eutrofe vijvers (habitat 3150) en mesotrofe vijvers (3130). Het ontwikkelen van rietland (rbbmr) in combinatie met

het voorzien van visvrijwater op enkele plekken, kunnen zorgen voor de creatie van leefgebied voor de boomkikker en samen met de visrijke vijvers ook het leefgebied vormen voor de woudaap.

AvH: U bent voorzitter van WBE Herkenrode en uw familie is van oudsher eveneens een echte jagersfamilie. Hoe zou u de drijfveer hiervan typeren?

EdF: De ware drijfveer moet u in de verbondenheid zoeken. Wanneer jagers, *trakkers* en honden samen optrekken op hun geliefd jachtrevier, vervullen zij een soort van ritueel, waarvan de bedoeling is dat die zich in harmonie voltrekt. Men voelt zich verbonden met de natuur ter plaatse, de streek en haar karakter, het fysische landschap, het eigen landgoed. Er is ook de respectvolle interactie tussen de participanten en een vorm van hoffelijkheid, die men in het dagelijkse leven niet altijd terugvindt. Men ziet de vruchten van goed beheer en rentmeesterschap. De permanente zorg voor de biodiversiteit en de wildsoorten is een evenwichtsoefening, die men met hart en ziel bedrijft. Belangrijke oorzaken van onevenwicht zoals overpredatie verdienen dan ook een bredere aandacht en vooral een rationele benadering gericht op oplossingen.

AvH: Het idealisme en de vastberadenheid waarmee u te werk gaat voor het behoud van dit prachtige kasteeldomein siert u. Hartelijk dank voor dit gesprek!

Bos

Auteurs: Maurits de Groot, Projectcoördinator Particulier Bosbeheer Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos & Jasper de Groot, Inkoper rondhout, Parenco Hout bv – Speciale dank aan de heer Brand Timmer, beheerder van ASK 't Harde, voor een leerzame excursie.

Verjonging van Jeneverbessen op Artillerie Schietkamp 't Harde

De commissie Natuurlijke Verjonging van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging organiseerde een buitengewoon interessante excursie op Schietkamp 't Harde. De organisatie kon rekenen op een enthousiast publiek bestaande uit o.a. studenten, natuur- en terreinbeheerders en andere geïnteresseerden. Het schietveld is een oefenterrein voor artilleriewapens van de Nederlandse krijgsmacht, gelegen op de noordelijke Veluwe. De excursie werd gegeven door beheerder Brand Timmer en richtte zich op het beheer van de terreinen die het militair gebruik als hoofdfunctie hebben. Naast het militair gebruik draagt men er ook de natuur hoog in het vaandel, hiervoor zijn speciale gebieden afgebaand. De jeneverbes is hier niet alleen in grote getale aanwezig, hij verjongt zich hier ook erg goed. Genoeg stof dus voor interessante discussies.

De jeneverbes is een van de twee inheemse naaldboutsoorten die het Nederlandse en Vlaamse landschap kenmerkt. Zijn natuurlijke verspreidingsgebieden zijn stuifgronden (zowel kust- als rivierduinen) en droge heidegronden. Helaas is het met de verjonging in de afgelopen decennia niet goed gesteld. Natuurlijke verjonging van jeneverbes is tegenwoordig schaars en bedreigt het voortbestaan van deze soort. Een goed ontwikkeld jeneverbesstruweel herbergt bijzondere flora en fauna die met de teloorgang van de jeneverbes in gevaar komen. De precieze reden voor het, in veel gevallen, niet slagen van de natuurlijke verjonging is tot op heden onbekend. In veel gevallen, want er zijn locaties in Nederland waar de natuurlijke verjonging van jeneverbes wel goed op gang komt.

© Jasper de Groot
Jeneverbessen onder 'roestbomen'

Het Artillerie Schietveld is een van deze locaties. Uit onderzoek komen verschillende oorzaken naar voor, voor het wel of niet slagen van de verjonging.

Het zaad

Een van de oorzaken werd gevonden in de aard van de jeneverbes zelf. De jeneverbes is een conifeer uit de cipresfamilie en kan tot wel 150 jaar oud worden. Na 10 jaar is hij geslachtsrijp, maar dit neemt af naarmate hij ouder wordt. De jeneverbes is tweehuizig, dit betekent dat er een mannelijke en een vrouwelijke struik nodig is om nageslacht voort te brengen. Het rijpen van de bessen strekt zich uit over drie jaar en de bessen liggen daarna nog eens 2 jaar in de aarde voordat ze ontkiemen. Ongeveer een

De excursie over Jeneverbessen op Artillerie Schietkamp 't Harde werd georganiseerd door de commissie 'Natuurlijke Verjonging' van de Koninklijke Nederlandse Bosbouwvereniging (KNBV). Het doel van de commissie is om informatieve activiteiten te organiseren voor 'bosbouwers onder de 35 jaar of jong van lijf en leden'. Als neven doel draagt de commissie ook bij aan het werven van nieuwe leden voor de KNBV. Gezien deze doelstelling zijn de activiteiten van de commissie 'Natuurlijke Verjonging' ook opengesteld voor niet-leden van de KNBV.

promille van de bessen is daadwerkelijk kiemkrachtig en tot overmaat van ramp zien o.a. konijnen en muizen de bessen als een lekkernij. Dit alles maakt de kans op verjonging nihil.

Externe factor: de mens

In de jaren 70, 80 en 90 was zure regen een groot probleem voor een groot aantal natuurgebieden en bossen in Nederland en Vlaanderen. Uit onderzoek van Limburgs Landschap in samenwerking met Altwyn en Nationaal Park Maasduinen bleek dat bodemverzuring een belangrijke rol speelt in de problemen rond natuurlijke verjonging van jeneverbes.

neutraliseren) een belangrijke maatregel kan zijn voor herstel en duurzame ontwikkeling van jeneverbespopulaties (Dr. E.C.H.E.T. Lucassen, Radboud Universiteit Nijmegen).

Beheer

De over het algemeen arme groeiplaats van de jeneverbes zorgt voor het laag blijven van concurrerende vegetatie. Volwassen jeneverbesstruiken worden dan ook zelden verdrongen door andere soorten. De concurrentie met houtige gewassen kan echter optreden. Ook kan eventuele verjonging van jeneverbes hinder ondervinden van de kruidlaag

Wordt deze boom omgezaagd, dan is het niet vanzelfsprekend dat de vogel in de directe omgeving een nieuw 'onderkomen' zoekt. Belangrijk is daarom ook de aanwezigheid van bomen in het jeneverbesstruweel. Dit zorgt voor een halfschaduw situatie waar de jeneverbes goed gedijt en er is een grotere kans dat het zaad terechtkomt op een plaats waar deze kan ontkiemen. Inventarisaties van deze 'roestbomen' zijn daarom belangrijk. De consumptie van de bessen heeft daarbovenop een positief effect op de kieming. Het verteringsproces zorgt voor een afbraak van kiemingsremmende stoffen in het vruchtvlees van de bes.

© Jasper de Groot
Beheerder Brand Timmer

© Jasper de Groot
Excursie Jeneverbessen

In het onderzoek werden gebieden met een goede verjonging vergeleken met gebieden met een slechte verjonging. Er werden monsters genomen van de bodem, het strooisel en de verschillende delen van de plant, waaronder de naalden en bessen. Het onderzoek wees uit dat op locaties met weinig verjonging een lagere basenverzadiging werd gemeten hetgeen een sterke verzuring van de bodem tot gevolg heeft waarvoor jeneverbessen gevoelig zijn. Besmetting door mijten wordt ook als oorzaak genoemd voor een achteruitgang van de vitaliteit en levensvatbaarheid van de zaden. De resultaten geven aan dat het verhogen van de basenverzadiging in de bovenste 20 tot 30 cm van de bodem tot boven de 43% (het verhogen van het vermogen van de bodem om veranderingen in pH te

wanneer deze in dichtheid toeneemt door een verhoogde atmosferische depositie en verrijking van de bodem.

De jeneverbes heeft baat bij een stabiel beheer van de terreinen. De heer Timmer besteedt in zijn beheer veel aandacht aan de regeneratie van 'zijn' jeneverbesstruwelen. Volgens hem is de verspreiding van het zaad een van de belangrijkste oorzaken voor het slagen van de verjonging.

Vogels doen zich te goed aan de zaden van de jeneverbes. Een bepaalde vogel heeft in zijn territorium altijd een paar bomen waar hij graag gebruik van maakt om te rusten. Dit zijn ook de locaties waar de meeste uitwerpselen van de vogel terechtkomen.

Naast de natuurwaarden zijn ook de gebruikswaarden van het jeneverbesstruweel van belang. De vluchtige oliën van de jeneverbes worden gebruikt als verlichting van reumatische aandoeningen, migraine en verschillende pijnen, maar ook als basis voor jenever en smaakmaker in stoof- en wildschotels. Voordat we weer van deze voordelen kunnen genieten, moet er, daar waar mogelijk, meer aandacht worden besteed aan het verjongen en in stand houden van deze multifunctionele en prachtige 'struik van hier'. Het delen van informatie en het op bezoek gaan bij collega's levert hier een enorme bijdrage aan.

Bos

Voor de Boseigenaar

Hoe kan mijn bos bijdragen aan de verbetering van de natuur in Vlaanderen maar toch nog productief zijn?

Auteur: Maurits de Groot, Projectcoördinator Particulier Bosbeheer Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos
Bron: Handboek voor Beheerders, deel I Habitats (INBO)

Slechts 15% van het Vlaamse bos kan beschouwd worden als 'oud bos', wat betekent dat het reeds voorkomt op de Ferrariskaart van 1775 en alle volgende kaarten, zodat het zeker al meer dan 200 jaar bos is. Door industrialisering en de groei van bevolking en welvaart verdwenen heel wat van deze oude, waardevolle bossen, die tal van inheemse dier- en plantensoorten herbergen. Onze taak is het versterken en duurzaam beheren, beleven en benutten van intrinsieke natuur.

Broekbos van Essen en Elzen met Dotterbloemen © Maurits de Groot

Klein of groot?

Habitatbehoud en -herstel zijn mogelijk op elke schaal. Zelfs kleine geïsoleerde bossen kunnen in een gunstige staat van instandhouding gebracht worden. Een niet te sterk verstoorde nutriëntenbalans (concentraties en verhoudingen van voedingsstoffen) vormt de belangrijkste randvoorwaarde voor het herstel van de kruidlaag. De structurelementen worden vooral door het beheer zelf gestuurd. Herstel van zowel vegetatie als structuur verloopt in bossen echter zeer traag.

Regulier of herstel?

In Vlaanderen zijn nog steeds resten te vinden van habitatwaardige bossen zoals de oude zuurminnende eikenbossen in de Kempen en de beukenbossen met hyacinten op de leemgronden van Vlaams-Brabant. De meeste bossen in Vlaanderen zijn echter niet habitatwaardig. Om deze reden maken we onderscheid tussen regulier beheer en herstelbeheer (hier niet in de betekenis van PAS-herstelbeheer).

- Regulier

Bij regulier beheer wordt vertrokken van bossen die nu reeds habitatwaardig zijn en in meerdere of mindere mate al in een goede staat van instandhouding verkeren. Daarbij zijn verschillende beheeropties mogelijk: multifunctioneel duurzaam bosbeheer, herstel van historische beheervormen of nulbeheer.

- Herstel

Bij herstelbeheer wordt vertrokken van een bos dat niet habitatwaardig is. Dit kan verschillende oorzaken hebben zoals bijvoorbeeld verzuring, versnippering of invloed van invasieve exoten. Door middel van het beheer worden de omstandigheden gecreëerd waarin de natuur zich kan herstellen.

Samenwerking

Voor de ontwikkeling van een bos waar verschillende ontwikkelingsstadia naast elkaar kunnen voorkomen, is een bepaalde oppervlakte nodig. Deze oppervlakte noemen we het minimum structuurareaal. Deze minimale oppervlakte is noodzakelijk voor de volwaardige ontwikkeling van een habitat. Samenwerking is hierin het sleutelwoord. De Vlaamse Bosgroepen verbinden meer dan 12.000 verschillende boscigenaren in Vlaanderen om de efficiëntie en effectiviteit van bosbeheer te verhogen. De bosgroepen coördineren beheerwerken en organiseren opleidingen en excursies. Op die manier streven ze naar duurzaam bosbeheer in Vlaanderen met gezonde bossen, meer en betere natuur, recreatie en houtproductie. Meer informatie vindt u op www.bosgroepen.be

Maatregelen herstelbeheer

Onderstaande maatregelen vallen onder de term 'multifunctioneel bosbeheer'. Dit is een vorm van bosbouw waarbij er ruimte is voor verschillende functies van het bos om zich te ontwikkelen.

Beuken- en Haagbeukenbos met Hulst © Maurits de Groot

Hallerbos, weelderige ondergroei van Boshyacint © David Edgar

Bosomvorming

Bosomvorming is een proces waarbij, anders dan bij bosverjonging waar enkel de ontwikkeling van de bestaande situatie wordt teruggedraaid, de beoogde situatie wezenlijk anders is dan de huidige. Tot de jaren '50 betekende 'bosomvorming' vooral dat bestaand hakhoutbos of middenbos werd omgevormd tot gelijkvormige en gelijkjarige uitheemse naalddhoutopstanden. Tegenwoordig ligt de focus op het diversifiëren van de soortensamenstelling en de structuur van zowel de boom- als de kruidlaag. De omvorming kan op verschillende manieren tot stand worden gebracht. Bij 'versnelde' omvorming vindt er een eindkap plaats en worden de gewenste soorten aangeplant. Door middel van het werken met een groepenkapsysteem en het selectief dunnen van de verjonging ontwikkelt zich een diverse leeftijdsspreiding en structuurvariatie. De omvorming kan ook geleidelijk gebeuren door middel van een selectief uitkapsysteem of het zogenaamde 'niets-doen-beheer'.

Exotenbestrijding

Het domineren van (potentieel) invasieve uitheemse boomsoorten in de boom- en/of struiklaag zorgt voor een lagere waardering van de habitatgeschiktheid. Uitheemse boomsoorten zijn in veel gevallen minder interessant voor de inheemse flora en fauna die de boom of struik gebruiken als gastheer of voedselbron. Daarnaast kunnen invasieve exoten het evenwicht van een ecosysteem ernstig aantasten. Het bestrijden van deze exoten is dus een goede methode om het natuurpotentieel te verhogen. Beter is het voorkomen van de introductie van nieuwe invasieve exoten. Bestrijding kan op mechanische (kappen, maaien, rooien, klepelen, ringen) en op chemische wijze (glyfosaat), maar vaak een combinatie. Een alternatieve methode is biologische bestrijding waarbij gebruik wordt gemaakt van de natuurlijke vijand van de invasieve soort.

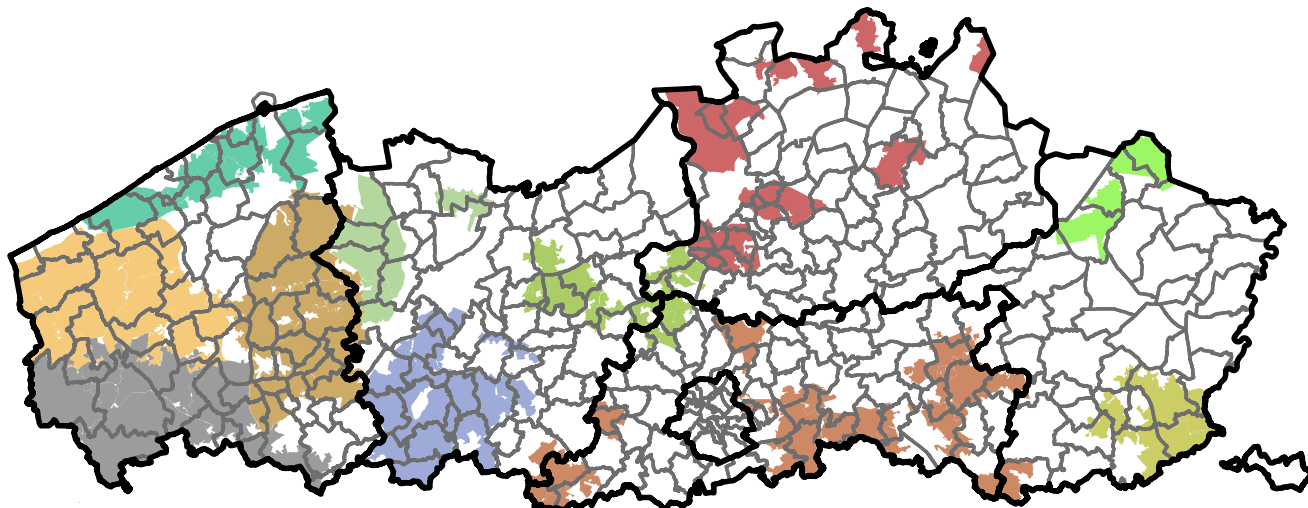
Ecologische exploitatie

Onaangetaste bosexploitatie kan leiden tot ernstige bodemverdichting en/of verstoring dat nadelig kan zijn voor het bodemleven, de ontwikkeling van voorjaarsflora en de groeikracht van de bomen. Problemen doen zich vooral voor op lemige en vochtige bodemtypen. Oplossingen liggen in het werken met geschikt materiaal en op de goede tijdstippen alsook het goed afspreken van exploitatievoorwaarden (bijv. vaste uitsleeppistes, stapelplaatsen en shadeclausules).

Natuureilandjes

Het creëren en behouden van zones binnen een multifunctioneel bos waar de aanwezige natuurwaarden een aangepast beheer genieten, noemt men natuureilandjes. Hier kunnen bijzondere elementen als open plekken, poelen, dode en holle bomen, dassenburchten en broedbomen een plaats krijgen. Locaties die zich goed lenen voor deze functie zijn o.a. moeilijk exploiteerbare gebieden zoals brongebieden, hellingen en geleidelijke bosranden.

Projectoproep

Figuur: Situering van de Vlaamse patrijzengroepen

Auteur: Kathleen Vanhuyse, Wetenschappelijk medewerker Kenniscentrum Hubertus Vereniging Vlaanderen

Vlaams patrijzenproject: oproep voor landeigenaars

Voor landeigenaars van open landbouwland is de patrijs wellicht geen ongewone verschijning. Enkele decennia geleden vonden we de patrijs nog veel talrijker terug in Vlaanderen. Intussen is de populatie van deze vogels sterk afgenomen. Ook de populaties van andere akkervogels, zoals geelgors, grauwe gors en veldleeuwerik zijn minder talrijk dan voorheen.

vogels, een duwtje in de rug te geven! Tegelijkertijd werken we aan het behoud van de duurzame patrijzenjacht, die van oudsher deel uitmaakt van de rijke tradities op het platteland en die voor jagers een extra stimulans vormt om zich in te zetten voor de patrijs.

Zonder akkerland, geen patrijzen! Akkers vormen immers het habitat bij uitstek voor deze vogel. Dit habitat is in de laatste decennia echter grondig veranderd. Door intensivering en schaalvergroting in de landbouwsector vermindert het aantal 'verloren hoekjes'. Eigenaars van open akkerland zitten in een ideale positie om, samen met de lokale jagers, landbouwers, en andere actoren, een steentje bij te dragen aan het behoud en de ontwikkeling van het habitat van patrijs en andere akkervogels.

Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid met z'n vergroeningsmaatregelen en de beheerovereenkomsten van de VLM (Vlaamse Landmaatschappij) bieden heel wat mogelijkheden om het landschap op een faunavriendelijke én economisch rendabele manier in te richten. Het gaat dan o.m. om faunavriendelijke akker-

Met het Vlaams Patrijzenproject wil Hubertus Vereniging Vlaanderen vzw, de belangenvereniging voor de jacht, een belangrijke stap zetten om het tij te keren. Samen met onze leden, landeigenaars,

de landbouwsector en andere actoren in de open ruimte hebben we een positief project opgezet, dat op het terrein actie onderneemt om de patrijs, en daarmee ook heel wat andere akker-

randen. Deze kunnen perfect worden ingepast onder de vergroening én de landbouwer-landeigenaar kan er ook nog een extra subsidie voor krijgen vanuit de VLM. In samenwerking met de wildbeheereenheid of de lokale jachtgroep kan de landbouwer de ideale omstandigheden van deze akkerranden realiseren.

Samenwerking met de landeigenaars is er op twee niveau's: in de patrijzengroepen en in de stuurgroep van het project op Vlaams niveau.

- Op het terrein wordt gewerkt met de patrijzengroepen aan de toename van patrijs en agrobiodiversiteit. Deze patrijzengroepen zijn groepen van geëngageerde wildbeheereenheden, waarin ook de plaatselijke landeigenaars, de landbouwsector en de Regionale Landschappen vertegenwoordigd zijn. Deze patrijzengroepen ontwikkelen een actieplan voor de patrijs, voeren dit uit op het terrein en zoeken oplossingen voor lokale knelpunten. Een 60-tal Vlaamse

wildbeheereenheden engageerde zich om via het project zich extra in te zetten voor de patrijs! Deze WBE's zijn ingedeeld in 11 patrijzengroepen, die inmiddels allemaal opgestart zijn. De groepen werken rond habitatverbetering, predatorcontrole, bijvoederen, monitoring, duurzaam afschot en de relatie met andere gebruikers van de open ruimte. Iedere groep legt hierbij zijn eigen accenten. De groep in Vlaams-Brabant werkt zo o.a. rond beheerovereenkomsten erosiebestrijding die ze, in afstemming met landbouwers en VLM, meer laten aansluiten bij de noden van de akkerfauna. In Limburg gaat veel aandacht naar de aanplant van heggen voor patrijs, in aansluiting bij de haagplantactie van de Limburgse Jagersvereniging, ...

- Landelijk Vlaanderen zit als organisatie mee in de stuurgroep van het project. Daar zoeken we naar kansen en haalbare oplossingen om de situatie van de patrijs te verbeteren.

We zijn nog op zoek naar gemotiveerde eigenaars om mee te werken in de patrijzengroepen. De situering van deze patrijzengroepen in Vlaanderen vindt u in figuur. In het patrijzenproject staat een goede samenwerking centraal. Een sterkere samenwerking tussen verschillende actoren in het buitengebied is een must als we daadwerkelijk iets willen doen voor de patrijs en de andere akkerfauna. Eigenaars van open ruimte zijn een belangrijke partner, en kunnen niet ontbreken in dit positieve verhaal. We kijken uit naar de samenwerking!

Interesse om mee te werken of vragen over het project? Contacteer dan Valérie Vandenabeele (valerie.vandenabeele@privaatbeheer.be of 02 217 27 40).

Rentmeesterskantoor

ONZE DIENSTEN VOOR UW HOLLANDS GRONDBEZIT

Rentmeesterschap:	Wij kunnen voor u de pacht- en financiële administratie verzorgen en houden contact met de pachter.
Aan- en verkoop landbouwgrond:	Als u uw grondbezit wilt uitbreiden kunnen we voor u aankopen. Ook voor het verkopen van uw percelen die verpacht zijn, kunt u bij ons terecht.
Taxeren:	Voor het bepalen van de waarde kunnen wij voor u een taxatie uitvoeren, bijvoorbeeld voor een boedelverdeling.

KERKSTRAAT 54
3291 AM STRIJEN
ZUID-HOLLAND
NEDERLAND
T +31 78 674 94 32
WWW.OVERWATER.NL

Rentmeester NVR

Voor meer informatie of een afspraak

Neem contact op met de heer Pieter Kerkstra, +31 78 674 94 32 of stuur een e-mail naar p.kerkstra@overwater.nl.

KENNIS, ADVIES EN UITVOERING

'Overwater is sinds 1804 gevestigd in Strijen, zo'n drie kwartier rijden vanaf Antwerpen'

NATUUR

Het Wildlife Estates label

Wildlife Estate Gisselt, Denemarken © ELO

Auteur: Jurgen Tack, Algemeen Directeur Landelijk Vlaanderen & Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos

“Het WE label (WE) is een netwerk van topdomeinen die op vrijwillige basis de filosofie van duurzaam wildmanagement en landgebruik onderschrijven.”

Basiswaarden van het label

Biodiversiteitsbehoud

De erkenning van het enorme belang om onze biodiversiteit te behouden ligt aan de basis van de oprichting van het Wildlife Estates (WE) label. Europese habitats worden bedreigd door fragmentatie, degradatie en vernieling. Vaak is dit te wijten aan wijzigingen in landgebruik, intensificatie en omzetten van productiesystemen, het stopzetten van traditionele bewerkingwijzen die vaak biodiversiteitsvriendelijker waren, ontwikkeling van infrastructuur, verstedelijking en een tekort aan ondersteuning van de plattelandsgemeenschap. Andere belangrijke problemen zijn het verlies van bestuivers, de toenemende verspreiding van invasieve soorten en de klimaatwijziging. Het is absoluut noodzakelijk om het biodiversiteitsverlies stop te zetten zodat onze ecosystemen in staat zijn zich aan te passen aan de klimaatwijziging.

Dit kan maar gerealiseerd worden door een intense samenwerking van landbouwers, bosbeheerders, jagers en vissers die allen een rol spelen bij het behoud van de flora en fauna in Europa.

In het licht van al deze bedreigingen is het WE label er in geslaagd om habitats te creëren en te verbeteren in functie van zowel biodiversiteitsherstel als in functie van het herstel van de natuurlijke condities voor het behoud van wildsoorten. Dit kan maar gerealiseerd worden door een intense samenwerking van landbouwers, bosbeheerders, jagers en vissers die allen een rol spelen bij het behoud van de flora en fauna in Europa. Ze vormen de belangrijkste schakel in de realisatie van een duurzame plattelandontwikkeling.

Het concept van ‘behoud door wijs gebruik’ vraagt niet alleen om een verantwoorde exploitatie van wild maar ook om het behoud van de spirituele waarde die natuur heeft in onze maatschappij.

Activiteiten richten zich hierbij op zowel het behoud van soorten, het vergroten van populaties van sommige soorten als het beheer van soorten om te voorkomen dat andere soorten of ecosysteem-diensten er een negatieve impact van ondervinden.

Oplossingen voor wijzigingen in landgebruik

Landgoederen spelen een belangrijke rol in de ondersteuning van de plattelandseconomie, terwijl deze laatste dan weer een belangrijke rol speelt bij de mondiale voedselbevoorrading bij energie- en milieuvraagstukken. Daarvoor is het nodig om, zelfs in een periode waarin de overheid steeds minder middelen ter beschikking stelt, bijkomende private initiatieven te ontwikkelen om tot een duurzame plattelandontwikkeling te komen.

De verdere degradatie van ons leefmilieu vraagt om bijkomende inspanningen van private landeigenaars door het ontwikkelen en toepassen van goede beheerpraktijken.

Vertegenwoordiging Landelijk Vlaanderen op de jaarlijkse bijeenkomst van het Wildlife Estates label © ELO

De verdere degradatie van ons leefmilieu vraagt om bijkomende inspanningen van private landeigenaars door het ontwikkelen en toepassen van goede beheerpraktijken. Om deze reden tracht het WE label de samenwerking tussen de publieke en de private sector te ondersteunen. Op deze wijze kan het label immers aantonen dat landeigenaars op significante wijze bijdragen aan het biodiversiteitsbehoud.

Uitreiking Wildlife Estates label, Denemarken, september 2016 © ELO

Doelstellingen van het label

- samenwerking tussen de private en de publieke sector om gemeenschappelijk een halt toe te roepen aan het biodiversiteitsverlies;
- promoten, toepassen en delen van de beste praktijken in wildmanagement met het oog op het afleveren van een maximum aan ecosysteemdiensten;
- verbeteren van de politieke en publieke perceptie tegenover het beheer van private domeinen en van het begrip van de economische, ecologische en publieke diensten die deze domeinen leveren;
- aanbieden van een netwerk dat het mogelijk maakt gemeenschappelijk beheerinitiatieven te ontwikkelen en te promoten met het oog op een goede balans tussen economische, sociale en ecologische doelen;
- verspreiden van informatie over wildmanagement voor educatieve, beheer- en beleidsdoelen.

Vandaag is het netwerk aanwezig in 17 landen, telt het 191 landgoederen die het label hebben verkregen en beslaat het in totaal reeds meer dan 1 miljoen ha.

Het netwerk werd opgestart in Spanje, België, Frankrijk, Portugal en Nederland. Vandaag is het netwerk aanwezig in 17 landen, telt het 191 landgoederen die het label hebben verkregen en beslaat het in totaal reeds meer dan 1 miljoen ha. De grootte van de deelnemende landgoederen varieert van enkele tientallen ha tot enkele tienduizenden ha. Ze hebben zich allen geschaard achter de gemeenschappelijke doelstelling om hun natuurlijke, culturele en sociale omgeving te bewaren en te verbeteren. ➔

Wat het label reeds bereikt heeft

Het WE label werd opgezet in 2005 door belangrijke overheid- en private organisaties actief in het beheer van landgoederen met het oog op de ontwikkeling van een filosofie die de concepten van wildbeheer en duurzaam landgebruik aan elkaar linkt. Het initiatief is sindsdien systematisch gegroeid en promoot biodiversiteitsbehoud in functie van politieke, economische en sociale bezorgdheden op zowel Europees als nationaal gebied.

Humberto Delgado Rosa, European Commission, op de jaarlijkse bijeenkomst van het Wildlife Estates label © ELO

Werking

Het secretariaat van het WE label is gehuisvest in de kantoren van de European Landowners' Organization (ELO). ELO is een vereniging van organisaties die zich inzetten voor private landeigenaars. Voor Vlaanderen is dit Landelijk Vlaanderen.

Wetenschappelijk comité

De toekenning van de label gebeurt onder het toezicht van een wetenschappelijk comité. Dit zorgt ervoor dat in de verschillende EU-lidstaten de toekenning van de label gebeurt op de basis van een objectieve methodologie. Het wetenschappelijk comité ondersteunt de nationale delegaties bij de toepassing van de erkenningsmethodologie. Het wetenschappelijk comité bestaat uit 7 hoog aangeschreven experts uit de verschillende biogeografische regio's van de Europese Unie.

Hoe het label te verkrijgen

Het WE label is ontwikkeld om voorbeeldig beheer op het vlak van jacht en visvangst in Europese landgoederen te erkennen en te promoten.

Voor wie?

Het WE label is ontwikkeld om voorbeeldig beheer op het vlak van jacht en visvangst in Europese landgoederen te erkennen en te promoten. Dit kan maar wanneer landeigenaars en -beheerders de nodige aandacht besteden aan duurzaam wildbeheer.

Alle landgoederen kunnen het label aanvragen. Er zijn geen beperkingen op het vlak van grootte, ligging of uitgevoerde activiteiten. De enige vereiste is dat het landgoed wordt beheerd vanuit een centrale visie.

Waarom?

Deelname aan het WE label gebeurt op vrijwillige basis door landeigenaars en -beheerders om te werken aan een duurzaam wildbeheer en -behoud dat bijdraagt aan sociale, economische en ecologische doelstellingen. Het WE label communiceert regelmatig over de meest optimale beheertechnieken die door de leden worden ontwikkeld. Het informeert ook het grote publiek over het belang van landgoederen op sociaal, economische en ecologisch vlak.

1. erkenning als voorloper

Landgoederen met het label worden erkend voor hun uitstekend management in functie van een duurzaam wildbeheer terwijl de noodzakelijke aandacht wordt besteed aan het milieu en de biodiversiteit op het domein.

2. om zich verder te ontwikkelen en te verbeteren

Het WE label zorgt voor een netwerk waarin leden elkaar informeren over de meest optimale beheertechnieken. Op deze wijze ondersteunt het label haar leden om op een effectieve wijze conflicten op te lossen en op een effectieve wijze gebruik te maken van bestaande subsidieregeling en wetgeving.

3. betrokkenheid

Het WE label communiceert naar zijn leden over nieuwe managementstrategieën die het beheer van landgoederen substantieel verbeteren. Het WE label gaat actief op zoek, bij de aangesloten leden, om de beste beheerpraktijken en innovatieve activiteiten en technieken te identificeren en te promoten

4. ondersteuning

Heel wat activiteiten die traditioneel thuishoren op landgoederen (landbouw, jacht, visvangst...) staan sterk onder druk. Door proactief een optimaal beheer, zoals gestimuleerd door het WE label, te implementeren kan men anticiperen op Europese regelgeving in overeenstemming met de Vogel- en Habitatrichtlijn, die samen Natura 2000 vormen.

5. informatie

Eénmaal het WE label wordt behaald, maakt men deel uit van een uitgebreid netwerk waarbij heel wat informatie afkomstig van andere leden ter beschikking komt. Je krijgt bovendien toegang tot heel wat artikels, documenten, heel wat events en nieuws via de WE Nieuwsbrief.

Hoe het label verkrijgen?

Indien u het WE label wenst aan te vragen, kan u contact nemen met uw lokale WE label vertegenwoordiger. In Vlaanderen neemt u daarvoor contact met Landelijk Vlaanderen (contactinformatie vindt u vooraan dit magazine).

U ondertekent het WE label Charter (voorafgaand aan de behandeling van uw dossier).

Wij zorgen dan voor alle nodige documenten en verzorgen uw aanvraag op basis van informatie die we bij u opvragen. Op basis hiervan vullen wij voor u de vragenlijst in op basis waarvan uw aanvraag zal worden geëvalueerd.

De kostprijs van de aanvraag bedraagt € 650,-. Bent u succesvol in uw aanvraag, dan krijgt u voor een periode van vijf jaar het WE label toegekend. Na vijf jaar dient u opnieuw geëvalueerd te worden zo u de label wenst te behouden.

Wedstrijd

Auteur: Robert de Graaff, Policy and Research Officer, European Landowners' Organization

Grootste Vlaamse prijs voor privaat beheer zoekt nieuwe kandidaten

De belangrijkste milieuprijs in België, De Baillet Latour Prijs voor het Leefmilieu, zoekt landeigenaren en privébeheerders die zich bezighouden met de inrichting of het ecologisch beheer van een in Vlaanderen gelegen domein. Deze prijs ter waarde van € 25.000 biedt steun aan de projectontwikkelingen en/of het ecologisch beheer van private eigendommen die aangepast zijn aan de milieu-uitdagingen van de 21ste eeuw. De prijs is bedoeld om landeigenaars en privébeheerders te motiveren inzake hun ecologisch engagement.

Winnaar Baillet Latour Prijs voor het Leefmilieu 2015: Royal Golf Club Ostend © SBNL

Habitatrichting op de golfbaan van de Royal Golf Club Ostend © SBNL

De Baillet Latour Prijs voor het Leefmilieu 2017 wordt georganiseerd door de Stichting Behoud Natuur en Leefmilieu – Vlaanderen, met als voorzitter baron Karel Pinxten. Een jury van onafhankelijke milieuproducten, landeigenaren en journalisten onder leiding van Directeur Jurgen Tack, beoordeelt ieder jaar op vastgelegde criteria de projecten die worden ingediend door private landeigenaren. Zij wordt financieel ondersteund door het Fonds Baillet Latour.

De Baillet Latour Prijs voor het Leefmilieu ontstond 19 jaar geleden ter ondersteuning en erkenning van de bijzondere bijdrage die private actoren, vaak met, maar ook zonder, subsidie, verrichten ter bescherming van het bijzondere Vlaamse landschap. Voorgaande winnaars zijn onder andere Marc Govaerts (2011) en Lionel le Hardy (2013) – allebei ook lid van Landelijk Vlaanderen – die bekroond werden voor hun bijzondere werk om productieve landbouw en natuurbeheer te combineren op eenzelfde terrein; voor de jury waren zij beide voor-

beelden waarop de Vlaamse landbouw zich op kan inspireren in de toekomst.

De winnaar in 2015 was de Royal Golf Club Ostend (KGCO), die de prijs ontving voor de duurzame ontwikkeling van het golfterrein naar een volwaardige links golfbaan* naar Schots/Engels voorbeeld.

De jury was vooral onder de indruk van de volledige integratie van het bijzondere duinenmilieu van West-Vlaanderen in het werk van de golfclub met een sterke verlaging van haar gebruik van water en pesticiden. Gedurende zijn toespraak zei de voorzitter van de jury: "Het bestuur en de leden van de golfclub mogen trots zijn op wat zij bereikt hebben: zowel een betere golfervaring als de creatie van een bijzonder duinmilieu hier aan de Vlaamse kust. Zij namen een aanzienlijk risico, maar slaagden met vlag en wimpel in hun opzet."

De Baillet Latour prijs belooft tevens de winnaar(s) van de eervolle vermelding met een prijzengeld van € 5.000. In 2015

werd deze prijs gedeeld door Stijn Lauwers voor zijn herstel van een eeuwenoud en zeer waterrijk gebied nabij Neerpelt, en Alan Philips die sinds 1995 bezig is met privaat herstel van het diverse Kempisch landschap en de verschillende biotopen (beiden tevens lid van Landelijk Vlaanderen).

Nu is SBNL-Vlaanderen wederom op zoek naar nieuwe projecten en beheerders die beloning en erkenning verdienen voor hun werk. Voor meer informatie en het kandidaats-formulier kan men terecht op www.sbnl-vlaanderen.be. Het secretariaat is te bereiken op +32 2 400 77 05.

** Een linksgolfbaan is een golfbaan die aan zee ligt, waardoor de wind een dominante factor wordt. Het woord 'links' komt uit het oud Engels: hlinc, wat opgaande grond of rand betekende en wat refereerde naar de kust duinen of een open park landschap.*

Natuur

Auteur: Valérie Vandenabeele, Sr. Project Manager & Policy Officer, Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos & Hubertus Vereniging Vlaanderen

Soortenbeschermingsprogramma's

In navolging van het artikel in Landeigenaar 70, geef ik u hierbij een stand van zaken en overzicht van de SBP's (soortenbeschermingsprogramma's).

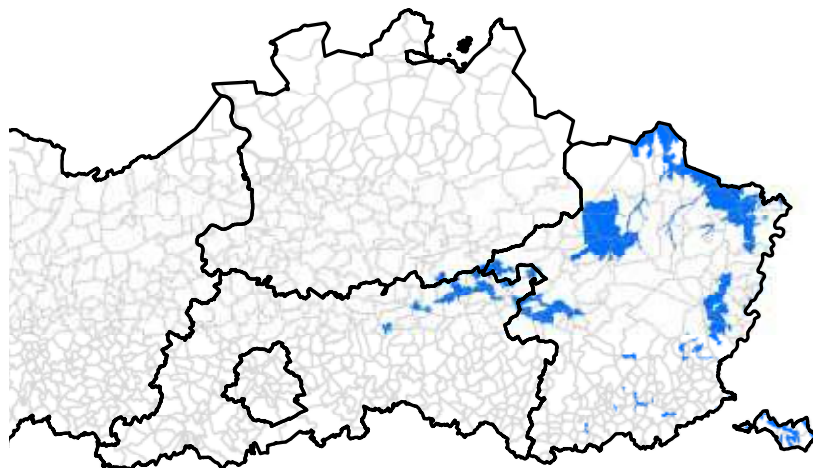
Wat is een SBP?

Een soortenbeschermingsprogramma (SBP) is een instrument uit het natuurdecreet (soortenbesluit). Het instrument bestond al in het oude natuurdecreet, maar werd toen nog niet veel gebruikt. Dergelijk programma omvat maatregelen op maat van de inheemse soort of soorten waarop het betrekking heeft, met als doel het bekomen van een gunstige staat van instandhouding. De huidige Europese natuurprioriteiten hebben ervoor gezorgd dat de laatste jaren de opmaak van een aantal SBP's in een versnelling is geschoten. SBP's kunnen opgemaakt worden voor elke inheemse soort die er nood toe heeft, maar de focus ligt nu op de soorten van het Natura 2000-netwerk. Het Aanspreekpunt Privaat Beheer is samen met HHV, de landbouwsector en natuursector vertegenwoordigd in het overleg voor de opmaak van de SBP's. De SBP's worden opgesteld door het Agentschap voor Natuur en Bos.

Binnenkort van start gaande SBP's

Voor SBP's *hamster* en *grijze kiekendief* is een bestek voor een gebiedscoördinator uitgeschreven. Voorlopig is de uitslag nog niet bekend, maar wij verwachten hieromtrent gauw nieuws. Er wordt verwacht dat de gebiedscoördinatoren begin 2017 immers van start gaan. De projectcoördinatoren zullen hun actieplan dan ook met ons komen bespreken dan.

SBP *kwartelkoning* werd op 21 december 2015 al vastgesteld door de minister. SBP *gladde slang* werd recent op 17 oktober 2016 door de minister vastgesteld.

Figuur 1: goedgekeurde SBZ's waar grijze klauwier reeds tot doel werd gesteld. De Ijzervalleien in West-Vlaanderen zullen hier in de toekomst nog aan toegevoegd worden.

(Binnenkort) goedgekeurde SBP's

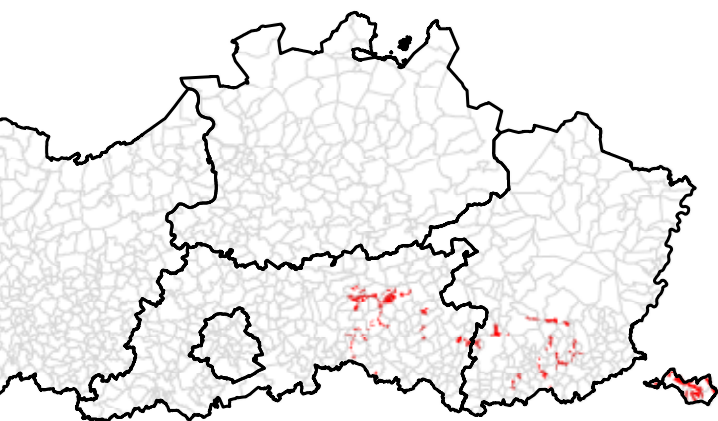
SBP *roerdomp* en het SBP voor de 3 visen: *beekprik*, *rivierdonderpad* en *kleine modderkruiper* hebben het overlegproces (grotendeels) met de sectoren doorlopen en zullen normaal in 2017 goedgekeurd worden.

Nieuwe in opmaak zijnde SBP's

De *grijze klauwier* is een plaatsgetrouwe kraaiachtige die bij ons broedt en overzomert. De grijze klauwier is een soort van structuurrijke vegetaties in diverse, halfopen landschappen met soortenrijke cultuurlandschappen, heidegebieden, duinen en veengebieden. Het belangrijkste structurelement voor deze specifieke soort is de aanwezigheid van uitkijkposten zoals (doornig) struikgewas – voor nesten en spietsen van grotere prooien –, hagen, bomenrijen, dood hout, maar ook veeafsteringen met prikkeldraad en elektriciteitspalen. Voor een populatie (20 broedparen) is 100-200 ha geschikt leefgebied nodig, waardoor naast kwaliteitsverbetering ook ingezet

zal moeten worden op extra leefgebied (200-350 ha) bovenop de IHD, vooral via aangepast maaibeheer. Daarnaast heeft de soort zelf ook te kampen met nestpredatie door andere kraaiachtigen, vossen, marters en zelfs muizen. De soort komt bijna uitsluitend voor binnen SBZ in Oostelijk Vlaanderen. De maatregelen van het SBP zijn dan ook in die SBZ's gefocust (zie figuur 1).

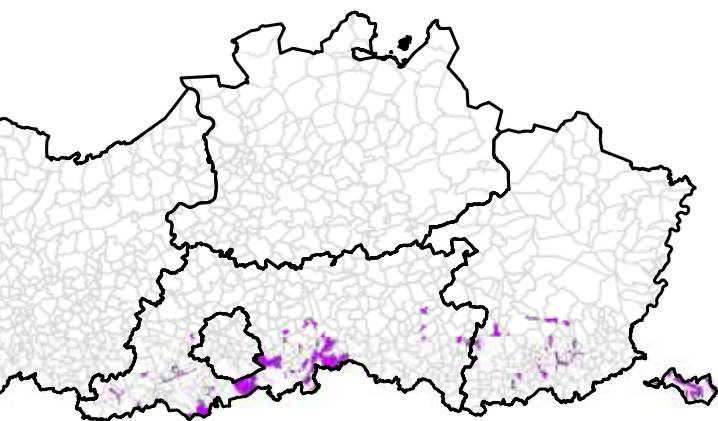
De *hazelmuis* is een soort van grote structuurrijke gevarieerde loofbossen met goed ontwikkelde bes- en vruchtdragende ondergroei. De soort bevindt zich dan ook in de mantel-zoomvegetaties van bossen. In Vlaanderen komt de soorten enkel nog maar voor in het uiterste zuidoosten van Limburg, met grote kern in de Voerstreek. De doelstellingen in het SBP zijn compatibel met die in de IHD's voor Voerstreek, Hapsengouw en Wingevallie. De hazelmuis kan op die manier meeliften met de bosuitbreidingsdoelen in SBZ Voerstreek (156 ha) en SBZ Hapsengouw (200-280 ha). Naast hakhout- en omvormingsbeheer aan bosranden, zullen ook verbindingen met o.a. houtkanten aangelegd worden. Daarbuiten zullen ook maatregelen genomen worden in

Figuur 2: SBZ deelgebieden waar hazelmuis tot doel gesteld is.

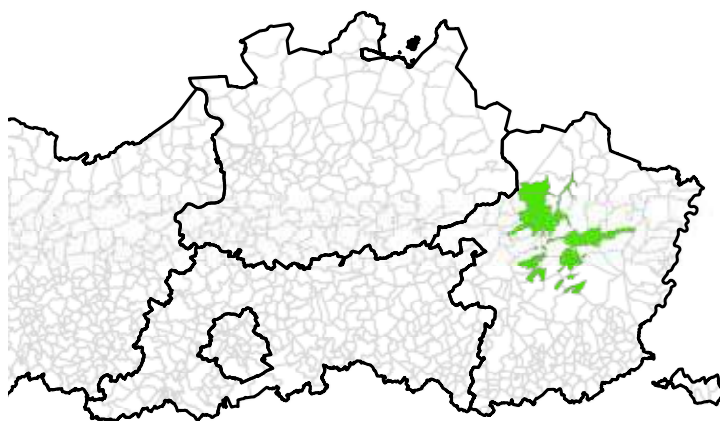
samenwerking met de spoorwegbermbeheerders, waar veel hazelmuisen in voorkomen, alsook herstel van het leefgebied voor de populatie in Kermt (zie figuur 2).

De **vroedmeesterpad** is ook erg plaatsgetrouw en daarom gelinkt aan oude voortplantingspoelen. Ze leeft in kleinschalige, open heuvelachtige gebieden die veel zon vangen (met bomenrijen, bosjes, heggen, ruigten) en met rotsachtige ondergrond. Doelen voor de vroedmeesterpad werden reeds opgenomen voor volgende SBZ's: Voerstreek, Haspengouw, Zoniënwoud, Dijlevallei en Hallerbos, plus de daarbij goedgekeurde verbindingen in de Voerstreek (Vrouwenbos, Stroevenbos – Broekbos, Veursbos; Altenbroek, Schoppemeheide, Martelarenberg – Koenbos) en Zoniënwoud (Marnixbossen – Ketelheide). Het SBP stelt daarbij het behoud van 20 populaties voorop, waarvoor 1-2 ha extra poelen nodig zijn, bovenop de IHD. Daarenboven wil men via het SBP ook verbindingen trachten te realiseren tussen de populaties in Vlaanderen, Wallonië en Nederland (zie figuur 3).

Figuur 3: SBZ deelgebieden waar vroedmeesterpad tot doel gesteld is.

De **knoflookpad** is een zeer zeldzame soort in Vlaanderen, met minder dan 200 exemplaren bij de laatste telling in 2014. De soort leeft in open zandige bodems nabij beek- en rivierdalen. Ook extensieve akkers en moestuinen zijn populair bij de soort. Voortplantingspoelen met helder water moeten af en toe droogvallen (predatie). De doelen in het SBP komen overeen met die voor de SBZ's De Maten, Zwarte beek, Mangelbeek, vallei van de Laambeek, Zonderikbeek, Slangebeek en Roosterbeek, Teut en Tenhaagdoorneheide en Peer (waarin 3-4 ha extra leefge-

Figuur 4: SBZ-deelgebieden waar knoflookpad tot doel gesteld is.

bied voorzien is in het kader van een project investeringssubsidie natuur) (zie figuur 4).

Het SBP **vleermuisen** stelt doelen voor de soorten in de tabel 1. De doelstellingen omvatten globaal

1. voedselrijke jachtgebieden, afhankelijk van de soort bestaan uit waterpartijen, parken, kleine landschapselementen, bossen, lijnverbindingen enz.;
2. zomerverblijven in gebouwen, boomholtes, spleten enz. en
3. winterverblijven, afhankelijk van de soort in ijskelders, forten, bunkers, mergelgroeven, holle bomen en andere objecten met het juiste microklimaat.

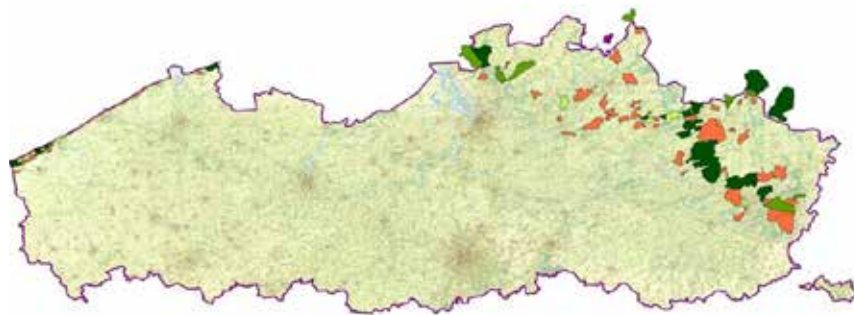
Voor alle soorten zijn doelen opgenomen in de verschillende SBZ's. Vanuit de SBZ's vertrekkende kunnen buiten SBZ doelen voor verbindingen geformuleerd worden, zoals vaak al omschreven in de IHD-rapporten. De concrete acties in dit SPB zijn nog niet uitgeschreven.

Tabel: Vleermuissoorten uit de IHD, waarvoor ook het SBP vleermuisen werd opgesteld.

baardvleermuis: <i>Myotis mystacinus</i>
Bechsteins vleermuis: <i>Myotis bechsteinii</i>
bosvleermuis: <i>Nyctalus leisleri</i>
Brandts vleermuis: <i>Myotis brandtii</i>
franjestaat: <i>Myotis nattereri</i>
gewone dwergvleermuis: <i>Pipistrellus pipistrellus</i>
gewone grootoorvleermuis: <i>Plecotus auritus</i>
grijze grootoorvleermuis: <i>Plecotus austriacus</i>
grote hoefijzerneus: <i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
ingekorven vleermuis: <i>Myotis emarginatus</i>
kleine dwergvleermuis: <i>Pipistrellus pygmaeus</i>
laatvlieger: <i>Eptesicus serotinus</i>
meervleermuis: <i>Myotis dasycneme</i>
mopsvleermuis: <i>Barbastrella barbastrellus</i>
rosse vleermuis: <i>Nyctalus noctula</i>

De **heivlinder** is geen bijlagesoort voor Natura 2000, maar wel een doelsoort voor de Europese Biodiversiteitsstrategie 2020 en een kensoort van een aantal Europese habitats. De heivlinder komt voor op open heideterreinen, stuifduinen en kustduinen,

waarbij ze voor de ei-afzet nood heeft aan bepaalde grassoorten als fijn schapengras, rood zwenkgras, bochtige smeleveld of helm en duinzwenkgras. Nectar vindt de vlinder op o.a. struikhei, rode dophei, akkerdistel, koninginnenkruid, braam, blauwe zeedistel, lamsoor en zeeraket. Het SBP stelt een aantal behoudseenheden (zie figuur 5) voorop waarin aandacht moet gegeven worden aan gericht beheer voor open (warme) plekken. Daarnaast wordt ook gestreefd naar kleine stapstenen (o.a. tuinen, op max. 2-4 km van elkaar) tussen de populaties van Kalmthoutse heide en Klein en Groot Schietveld enerzijds en de Limburgse Kempen anderzijds. Het SBP stelt geen extra oppervlakte-doelen boven op de IHD, maar neemt acties om te onderzoeken waar de inrichting best afgestemd wordt op deze soort.

Verwachte SBP's

In 2017 staat de opstart van de overlegprocessen voor bruine eikenpage, boomkikker, kamsalamander, porseleinhoen, bruine kiekendief, akkervogels, poelkikker, heikikker en rugstreeppad op de agenda van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Figuur 5: Behoudseenheden in de SBZ waar men in het habitatbeheer aandacht moet hebben voor de specifieke vereisten van de heivlinder.

Meer informatie over de IHD-soorten:
http://www.privaatbeheer.be/infoket/bepalen_natuurdoelen/soorten/

Landelijk VASTGOED ANDERS BEKEKEN

Agrarisch vastgoed

Vastgoed voor paardenliefhebbers

Landelijk wonen

Tel 0474 040 111 • info@vanhovevastgoed.be • www.vanhovevastgoed.be

President Kennedypark 13/D
8500 Kortrijk

Tel.: +32 (0)56 25 21 07

Vijfhoekstraat 40/C
1800 Vilvoorde

Tel.: +32 (0)2 255 87 00

info@cazimir.be

www.cazimir.be

Cogels-Osylei 40
2600 Antwerpen

Tel.: +32 (0)3 218 51 25

Oproep Investeringsubsidies Natuur (Quick Win Natura 2000)

Wil u als privé-eigenaar in Natura 2000 aan de slag voor natuurontwikkeling? Dan zijn de ISN (Investeringsubsidies Natuur) misschien iets voor u!

Via de ISN kunt u als privé-eigenaar inrichtingswerken, natuurontwikkelingswerken of achterstallig beheer uitvoeren, dat voor 80% gesubsidieerd wordt en daarenboven cumuleerbaar is met andere financiële steun.

- De gevraagde projectsubsidie dient minstens € 3.000 te bedragen.
- U zult het project nadien opnemen in een natuurbeheerplan.
- De werken zijn nog niet gestart.
- Het gaat om een project dat u niet wettelijk verplicht bent uit te voeren.
- Geen regulier beheer, waarvoor u reeds subsidies krijgt.
- Het project moet ingediend zijn voor 21 april 2017.

Interesse? Neem contact op met ons via valerie.vandenabeele@privaatbeheer.be of 02 217 27 40.

Landmax
NATUURMAKERS

LANDSCHAPSONTWIKKELING

Industriezone Klein Gent
Welvaartstraat 22/12 - B-2200 Herentals
gsm + 32 493 61 88 69
tel. + 32 14 26 25 00
raf.kempen@landmax.be

&

DCB
DIENSTENCENTRUM VOOR BOSBOUW
advies . beheer . planning

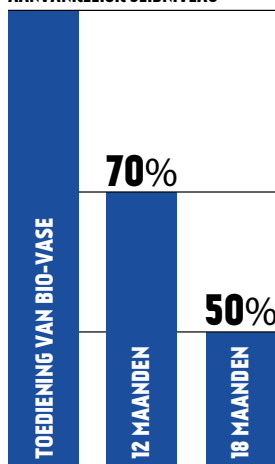
BOSBEHEER

DCB Dienstencentrum voor bosbouw
Tervuursesteenweg 633 Bus 1 - B-1982 Elewijt
gsm + 32 475 91 45 88
tel. + 32 15 34 60 68
sander@dcb-net.be

IDRABEL

ENVIRONMENTAL BIOTECHNOLOGY

AANVANKELIJK SLIBNIVEAU

RIVIERBEDDING

NIVEAU VAN SLIB NAARMAAT
DE TIJD VERSTRIJKT

WEERGEGEVEN CIJFERS ZIJN INDICATIEVE GEMIDDELDEN

IDRABEL brengt het eco-systeem van je vijver, kanaal en slotgracht opnieuw in evenwicht met BIO-VASE

Weg met eutrofiëring, algen en hinderlijke geuren!

Dankzij BIO-VASE daalt het slibniveau aanzienlijk. Onze talrijke referenties tonen een gemiddelde reductie van het slibvolume tot wel 50%. De behandeling bestaat uit een toevoeging van 'natuureigen micro-organismen' die zich vermenigvuldigen en het organisch gedeelte van het slib 'in situ' afbreken.

www.idrabel.com

Harold Brouwers

Senior Advisor

Tel + 32 476 332186

h.brouwers@idrabel.com

NATUUR

Soort in de kijker

Foto 1: © Bernard Dupont

Rugstreeppad (*Epidalea calamita*)

Classificatie: amfibie, kikkers (Anura)

Statuut: kwetsbaar, bijlagesoort habitatrichtlijn

Lengte mannetje: 4-7 cm

Lengte vrouwtje: 5-8 cm

Gewicht: 10,8 – 50,8 g

Uiterlijk: bruin tot groen, donkere vlekken en kenmerkende gele streep over de rug. Stompe kop, kleine ogen met gele tot groene horizontale iris. Mannetjes hebben een blauwe keel.

Verspreidingsgebied: midden Oost-Europa tot midden West-Europa.

Leefgebied: zandige terreinen met betrekkelijk hoge dynamiek en aanwezigheid van ondiepe of tijdelijke wateren, zoals duinen, uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers.

Voeding: kleine insecten zoals vliegen, mieren, kevers, wantsen en spinnen. De kikkervisjes leven van algen en dood organisch materiaal.

Levenswijze: overdag in rust in de strooisellaag of onder stenen, 's nachts actief en op jacht. Door de korte achterpoten kan hij snel lopen, jacht op open en kale terreinen. Door grote activiteit kan hij snel nieuwe terreinen koloniseren.

Voortplanting: Eind maart tot begin augustus, mannetjes kwaken om vrouwtjes te lokken en grijpen zich vast onder haar oksels.

Ontwikkeling: Produceert eiersnoeren van 2.800 tot 4.000 eitjes die op 20 cm diep tussen de beplanting worden verstoppt. Eitjes komen uit tussen 2 dagen en 1,5 weken. Bij gunstige omstandigheden metamorfoserende ze na 3 maanden

Beheer: Instandhouding van kleinschalige pioniersvegetaties en poelen met brede ondiepe oeverzones. Zorgen voor een goede waterkwaliteit, niet zuurder dan pH 5. Tegengaan verdroging en schaalvergroting.

Foto 2: © Laurent Lebois

Vroedmeesterpad (*Alytes obstetricans*)

Classificatie: amfibie, kikkers

Statuut: bedreigd, bijlagesoort habitatrichtlijn

Lengte: 5 cm

Gewicht: 7 tot 9 g

Uiterlijk: kleine, gedrongen pad met opvallend forse kop. Kenmerkende grote ogen met verticale pupil! Grijs tot bruine kleur aan de bovenzijde, de onderzijde is lichter, tot wit/crème-achtig. De huid is wrattig met duidelijke lijn achter elk oog en bevat giftige verbindingen. Geen duidelijke graafknobbel op achterpoten.

Verspreidingsgebied: België, Zuid-Nederland, deel West-Duitsland, Frankrijk en noordelijke helft van Spanje en Portugal.

Leefgebied: kalkrijke onbegroeide omgeving met poeltjes zoals zand- en steengroeven, open bosranden en stenige, naar het zuiden geëxponeerde hellingen. Aan het waterbiotoop wordt weinig eisen gesteld.

Voeding: kleine insecten en wormen

Levenswijze: cultuurvolger door zijn voorkeur voor stenige structuur van de bodem.

Voortplanting: mei-juni. Mannetjes dragen rond de achterpoten de eiersnoeren 3 tot 7 weken met zich mee op het land! Als de eitjes op het punt van uitkomen staan, gaat het mannetje naar het water en kruipen de larven uit het ei. Door deze speciale vorm van broedzorg verkleint de soort het risico dat er iets met de eieren gebeurt.

Ontwikkeling: 3 tot 7 weken als eitje, 4 maanden ontwikkeling als larve, dan metamorfose naar sub-adult.

Beheer: zorgen voor structuurrijk en door zon beschenen landhabitat. Voortplantingswateren moeten jaarrond water bevatten en visvrij zijn. Aan de noordzijde bomen en struiken kappen en eventueel breukstenen storten. Zorgen voor algemeen goede waterkwaliteit.

Foto 3: © Gilles San Martin

Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*)

Classificatie: zoogdieren, handvleugeligen (*Chiroptera*), glad-neuzen

Statuut: redelijk algemeen, bijlagesoort habitatrichtlijn

Lengte: 4-5 cm groot, spanwijdte van 24 tot 28,5 cm

Uiterlijk: grote oren, tot driekwart van de kop-romplengte. Vleugels zijn breed en bruin.

Vacht: grijsbruin aan de bovenzijde en gelig-lichtbruin aan de onderzijde. De hals is lichter van kleur. Gezichtsmasker is roze!

Verspreidingsgebied: groot deel van Europa en een deel van zuidwest Rusland

Leefgebied: kleinschalig landschap met bosgebieden

Leefwijze: nachtdier. Deze vleermuis vliegt meerdere keren per nacht uit om te jagen (max. 3 km) in langzame, stijgende vlucht verticaal van onderen naar boven langs vegetatie of wanden. Naast echolocatie gebruikt hij zijn grote oren om de prooi te horen bewegen.

Voeding: diverse relatief grote, vaak gedurende de dag actieve of niet-vliegende prooien, zoals vlinders, langpootmuggen, spinnen, kevers, enz. Grotere prooien worden meegenomen en al hangend opgegeten.

Verblijfplaats: zomerverblijf en winterverblijf in veel gevallen hetzelfde, ze trekken geen grote afstanden. Boomholten, zolders en soms grotten en bunkers doen dienst als verblijfplaats.

Winterslaap: van eind oktober tot april

Voortplanting: paartijd eind september en oktober maar kan duren tot december en soms februari. Vanaf april trekken de vrouwtjes naar kraamkolonies van 10 tot 100 dieren. Jongen worden geboren in juni, meestal 1, met gesloten ogen. Eind juli kunnen ze vliegen. Vrouwtjes zijn geslachtsrijp na 2 tot 3 jaar, mannetjes na 1 jaar.

Beheer: structuurrijke bosranden, ontwikkelde struiklaag en tussenetage in bossen en oude bomen. In stand houden van verbindingen en kleinschaligheid. Donker houden van vliegroutes.

TERRA^{NV}

ESTATES MANAGEMENT

DE NIEUWE AANPAK VOOR RURAAL BEHEER

Landbouw

Bosbouw

Beheer van
onroerende goederen

Advies & ondersteuning

Maximilien de Broqueville

T +32(0)14 37 73 07 • M +32(0)472 58 04 73

'Endardé' • Postel 50 • 2400 Mol • Belgium •

info@terra-estates.be • www.terra-estates.be

Telemak[®]

webcast
streaming
video services

Contact:

Emmanuel De Groef

Tel: +32 2 709 10 50

manu.de.groef@telemak.com

www.telemak.com

Grondbelasting

De gemeente Ham schafte de belasting op drijfkracht (belasting voor motoren, verouderde belasting die werd ingevoerd om de handenarbeid te beschermen) en nog enkele andere kleine belastingen af wegens niet te controleren. In de plaats daarvan komt er voor bedrijven en zelfstandigen een belasting op bedrijfsoppervlakten. Dit kan voor landbouwers fors oplopen en ze geldt ook voor landbouwers die niet in Ham wonen, maar er wel gronden bezitten. Boerenbond heeft hiertegen een dossier opgestart.

Bron: Het Belang van Limburg

© Gert Bogaerts

EU vraagt pesticidenverbod in EAG

In de geplande vereenvoudiging van de vergroeningsmaatregelen uit het GLB staan 15 vereenvoudigingsvoorstellen voor 2018. Vb. het vervangen van de uiterste inzaaidatum voor groenbedekkers naar een minimale aanhoudingsperiode, maar ook een totaal verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in EAG (ecologische aandachtsgebieden). Niet zozeer in de teelt van groenbedekkers, maar wel in de onkruidbestrijding in vlinderbloemigen vormt dit een probleem voor de landbouwers. Als dit er door komt, zullen landbouwers minder geneigd zijn om eiwitrijke voedergewassen te telen, die de import van overzeese soja weer zal laten toenemen.

Bron: VILT

Gebruik glyfosaat

Op Europees niveau wordt al een tijdje gediscussieerd over het al dan niet verbieden van glyfosaat. In juni besloot de Europese Commissie om de vergunning met 18 maanden te verlengen. Ondertussen ontwikkelden Vlaanderen, Wallonië en Brussel een ontwerpdecreet dat de regering toestaat het gebruik van pesticiden als glyfosaat te verbieden. Een eventueel verbod op de verkoop is immers een federale materie. Men zou het gebruik willen verbieden voor particulieren en gemeenten en enkel nog willen toestaan door professionals voor uitzonderlijke gevallen.

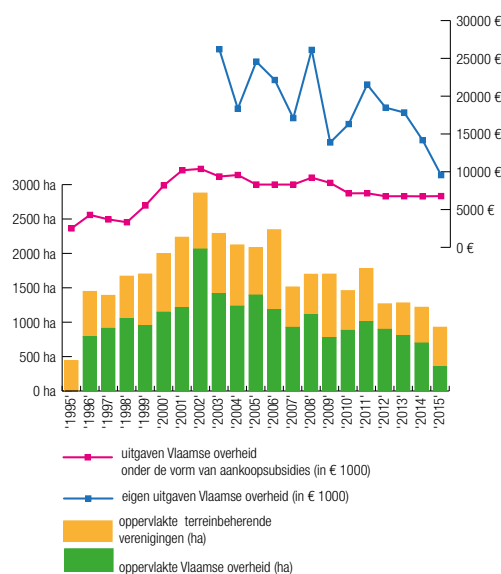
Bron: Belga

© Vanden Vekenbeke

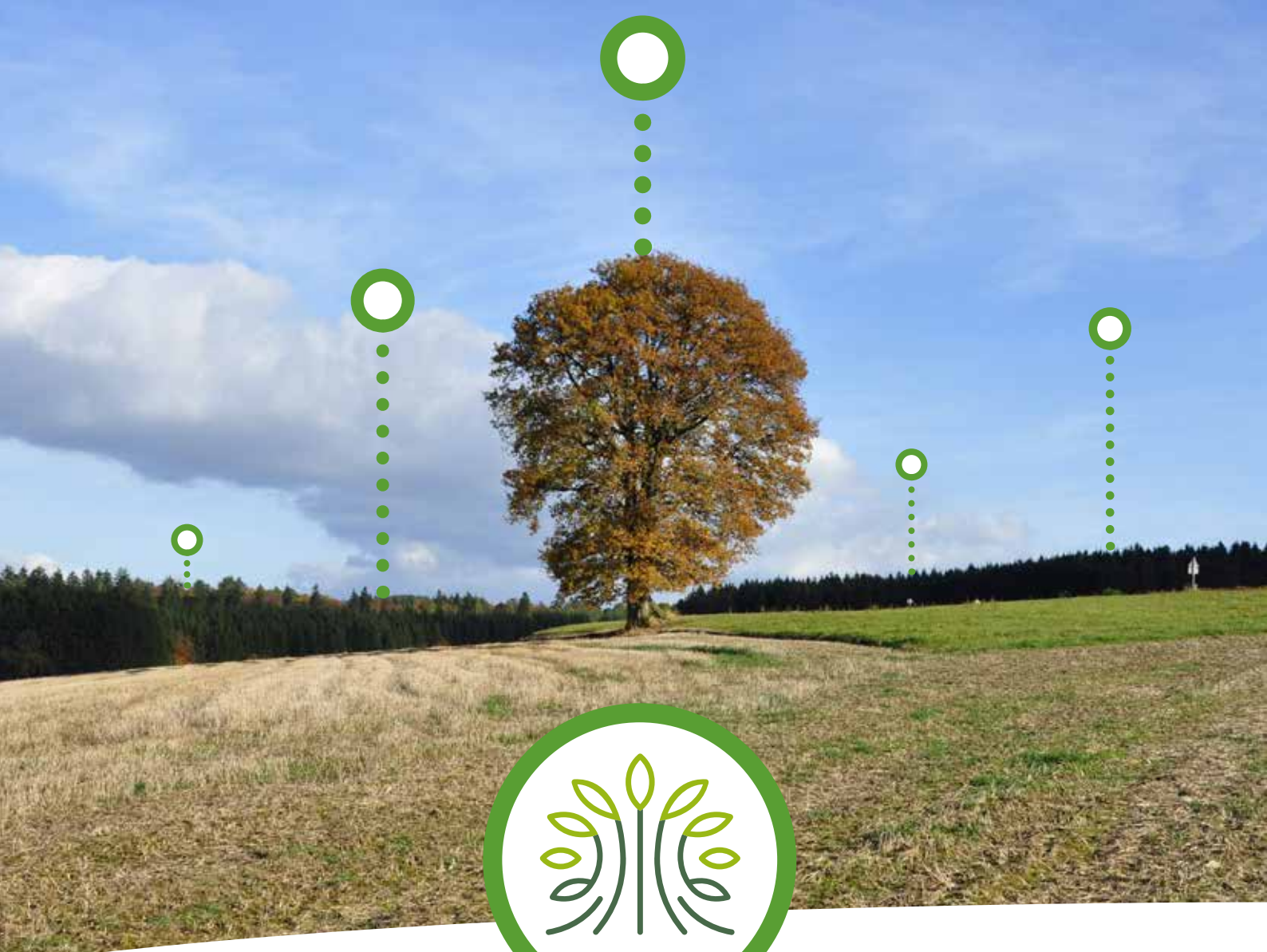
Vraag tot bijsturing plattelandsfonds

De adviesraden SALV (Strategische Advieraad voor Landbouw en Visserij) en Mina (Milieu- en Natuurraad) adviseren om het 'Vlaamse fonds ter stimulering van (groot)stedelijke en plattelandsinvesteringen' meer inhoudelijke sturing te geven. Er kwam vooral kritiek op de aanwending van de middelen voor onderhoud en hersel van het wegennet, waar meer dan de helft van de middelen naartoe vloeien, terwijl het vrijwaren van de open ruimte maar 3-4% kreeg toegewezen.

Overheid kocht in 2015 minder natuur aan

Uit onderzoek van INBO blijkt dat de oppervlakte en budget die de Vlaamse overheid en terreinbeherende verenigingen jaarlijks besteden aan aankopen van natuur en bos, sinds 2002 licht afnemen. De minister wijdt het lage cijfer van 2015 weliswaar aan een eenmalige besparing van € 10 miljoen, maar ook de stijgende grondprijzen zitten daar voor een deel tussen. Verwerving van natuur is een belangrijk strategisch document, waardoor het budget voor de aankoop van terreinen voor natuur aangehouden zal worden. Echter, met de inbreng van mogelijkheden voor particulieren, wordt hun ondersteuning daar nu ook onder verrekend.

mooisteboom.be

Staat de Mooiste Boom van Vlaanderen in uw Bos?

Het Vlaamse bos herbergt parels van bomen. Voor de 2de maal organiseren de Vlaamse Bosgroepen en Landelijk Vlaanderen de 'Mooiste Boom van Vlaanderen verkiezing', een verkiezing die eens in de twee jaar wordt gehouden. Deze boom kan alle vormen en maten hebben, kan op een eenzaam plekje in je bos staan te glunderen of misschien majestueus boven een heleboel andere bomen uitsteken. Misschien staat deze boom wel in uw bos?

Kijk voor meer informatie op
www.mooisteboom.be

DE NIEUWE VOLVO V90 INNOVATION MADE BY SWEDEN

We zijn best trots dat de nieuwe Volvo V90 zo goed onthaald is door professionele autorecensenten. We hebben dan ook ons uiterste best gedaan om een break te ontwerpen waarin luxe en comfort hand in hand gaan met de eenvoud van Zweeds design. Waarin prestaties niet haaks hoeven te staan op zuinigheid en u technologie bedient met één vingertip, dankzij het intuïtieve center display. Maar het allerbelangrijkste is uiteraard hoe u hem zelf ervaart. Kom daarom langs voor een testrit en vertel ons wat u vindt van de nieuwe Volvo V90.

DE NIEUWE VOLVO V90.
ONTDEK HEM BIJ UW VERDELER.

4,5 - 7,4 L/100 KM | 119 - 169 G CO₂/KM

 GEEF VOORRANG AAN VEILIGHEID. Milieu-informatie KB 19/03/2004: www.volvocars.be.

ACB Louis Brussels
Leuvensesteenweg 381-383
1030 Brussel

ACB Zaventem
Leuvensesteenweg 430
1930 Zaventem

ACB Overijse
Brusselsesteenweg 343
3090 Overijse

www.acbrussels.be